

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1245, Budapest 5. Pf. 1036

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/052/2012.

Iktatószám: Vj/052-35 /2012.

Nyilvános változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa a Steinmetz és Társa Ügyvédi Iroda eljáró ügyvéd: dr. S. B.) által képviselt **TEVA Magyarország Gyógyszerforgalmazó Zrt.** (Gödöllő) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat, valamint jogsértő reklámozás miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban megtartott nyilvános tárgyalást követően meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa megállapítja, hogy

- a TEVA Magyarország Gyógyszerforgalmazó Zrt. 2012. január 10. és május 13. között jogsértést valósított meg azáltal, hogy egyes termékeinek gyógyhatást tulajdonított amikor
 - a Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámokban azt állította, hogy a reklámozott termékek alkalmazása révén gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák,
 - a Story című lap 2012/16. és a Best című lap 2012/17. számában megjelent reklámokban, valamint a gyógyszertárakban elhelyezett Lactiv patikai plakáton azt állította, hogy a Lactiv termékek a termékek segíthetnek megszüntetni a hasi panaszokat,
 - a Nők Lapja című újság 2012/15. számában, a Maxima, a Marie Claire és az Elle című lapok 2012/16-19. számaiban, illetve a Meglepetés című lap 2012/18. számában megjelent reklámokban, továbbá a Lactiv patikai leafletben azt állította, hogy a Lactiv kapszula ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés okozta fáradékonyságot,
- a TEVA Magyarország Gyógyszerforgalmazó Zrt. 2012. január 10. és május 13. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor
 - a Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámokban azt állította, hogy a Lactiv granulátum és a Lactiv szuszpenzió alkalmazásával „erősödhet a természetes védekezőképesség”,

- a Story című lap 2012. 16. heti és a Best című lap 2012. 17. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy a Lactiv termékek révén „erősítheti a természetes védekezőképességet”,
- a Nők Lapja című lap 2012. 15. heti, a Maxima című lap 2012. 16-19. heti és a Marie Claire című lap 2012. 16-19. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy „a Lactiv probiotikumok ... vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentse a bélflórákárosodást kísérő vitaminhiányt is”,
- a Nők Lapja című lap 2012. 15. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy a Lactive Acute szuszpenzió ampulla segíthet az egészség és a természetes védekezőképesség megtartására,
- az Elle című lap 2012. 16-19. számában megjelent reklámban azt állította, hogy napi egy ampulla Lactive Acute szuszpenzió biztosítja „a szervezet számára szükséges energiát”,
- a gyógyszerárakban alkalmazott Lactiv laikus leaflet-ben azt állította, hogy „a Lactiv kapszula szedése hozzájárulhat az egészséges emésztéshez”,
- a TEVA Magyarország Gyógyszerforgalmazó Zrt. 2012. január 10. és április 23. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor televíziós reklámjaiban a jogszabályi tilalom ellenére az olyan egészségre vonatkozó állításokat alkalmazott, amelyek egy orvos ajánlásaira hivatkoztak,
- a TEVA Magyarország Gyógyszerforgalmazó Zrt. 2012. január 10. és április 23. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor televíziós reklámjaiban és a Metropol című újság 2012. április 16-i számában megjelent reklámjában valótlanul azt állította, hogy a Lactiv Baby probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió elnevezésű termék vitaminokat is tartalmaz.

Az eljáró versenytanács a TEVA Magyarország Gyógyszerforgalmazó Zrt.-t 3.000.000 Ft (hárommillió forint) bírság megfizetésére kötelezi, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára köteles megfizetni.

Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsánál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevelében terjesztheti elő.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás tárgya

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) annak vizsgálatára indított eljárást 2012. július 5-én a TEVA Magyarország Gyógyszerforgalmazó Zrt. (a továbbiakban: eljárás alá vont, illetve TEVA) ellen, hogy az eljárás alá vont megsértette-e
 - az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját [figyelemmel az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdésére is],
 - a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat, [figyelemmel az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának bj) alpontjában foglalt tényállásra, illetve az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra],amikor
 - az általa forgalmazott Lactiv probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő termékcsalád népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikációjában a termékek egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatos állításokat tett közzé arra vonatkozóan, hogy mely körülmények fennállta esetén javallott a termékek alkalmazása és a használat nyomán milyen eredmények érhetők el,
 - a Lactiv probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő termékcsaládot népszerűsítő televíziós reklámfilmben a termékeket egy orvos ajánlja a fogyasztók számára.
2. A versenyfelügyeleti eljárás kiterjed az eljárás alá vont által forgalmazott Lactiv probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő termékcsaládra vonatkozóan 2012. január 1-jétől a vizsgálat indulásáig (2012. július 5-ig) alkalmazott teljes kereskedelmi gyakorlatra.
3. Az eljárás a Vj/052-006/2012. számú végzéssel kiterjesztésre került
 - a Lactiv probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő termékcsalád vitamintartalmára vonatkozó állítások vizsgálatára,
 - annak vizsgálatára, hogy az eljárás alá vontnak az ügyindító végzésben megjelölt magatartása megsértette-e
 - az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését, valamint
 - az Fttv. mellékletének 17. pontjában foglalt tényállás megvalósításával az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat.
4. A Vj/052-023/2012. számú végzéssel a versenyfelügyeleti eljárás kiterjesztésre került az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának ba) alpontja szerinti értékelésre is.

II.

Az eljárás alá vont

5. Az eljárás alá vont főtevékenységként gyógyszerek, gyógyászati termékek nagykereskedelmével foglalkozik.
6. Az eljárás alá vont 2011. évi nettó árbevétele 121.804.000.000 Ft volt. 2012. évi bevételére vonatkozó nyilatkozat a Vj/052-024/2012. számú iratban található.
7. Az eljárás alá vont ellen a GVH már több versenyfelügyeleti eljárás folytatott. A Versenytanács a Vj/30/2010. számú eljárásban – 3.000.000 Ft bírság kiszabása mellett – megállapította, hogy az eljárás alá vont 2008 szeptembere és 2009 májusa között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot tanúsított, amikor egyes kereskedelmi kommunikációiban valótlanul azt állította, hogy a Zuccarin elnevezésű étrend-kiegészítő készítmény csökkenti a kalóriák felszívódását és segíti a fogyást, illetőleg a készítmény „negatív kalória” tartalmára vonatkozóan valótlan állításokat tett. A határozattal szemben benyújtott keresetet a bíróság elutasította.
8. A Vj/56/2010. számú ügyben az került megállapításra, hogy a TEVA jogsértő reklámot alkalmazott, amikor a 2008 januárjától 2008. szeptember 10-ig a Saballo gyógyszertárból vény nélkül is kiadható gyógyszert nem az engedélyezett alkalmazási előírás alapján mutatta be, mivel a 2008 januárja és 2008. április 7. között alkalmazott szórólapján azt állította, hogy a Saballo megelőzésre is szolgál, illetőleg a 2008 januárja és 2008. szeptember 10. között szórólapjain azt állította, hogy a Saballo használatával hosszú távon biztosítható a jó közérzet és az időskori műtét is elkerülhető. A kiszabott bírság 1.000.000 Ft volt.
9. A Versenytanács a Vj/61/2011. számú eljárásban – 1.500.000 Ft versenyfelügyeleti bírság mellett – megállapította, hogy az eljárás alá vont meg nem engedett reklámtevékenységet folytatott, amikor 2009. szeptember 28. és október 31., 2010. május 6. és június 6., 2010. szeptember 6. és október 6., valamint 2010. november 4. és december 5. között a Nova Pharmacy akciós újságban, illetve a gyógyszertárakban elhelyezett A1 méretű beltéri plakáton azt közölte, hogy a Peponen kapszula kedvező hatással van az emelkedett koleszterin szintre, illetve elősegíti az agyműködés normális állapotának fenntartását.

III.

A Lactiv termékcsalád

10. A probiotikumok élő mikroorganizmusok, humánbarát baktériumok.
11. A probiotikus mikroorganizmusoknak több különböző törzse van, s a törzseken belül különböző fajok léteznek. A probiotikumok különböző törzseinek eltérő funkciói lehetnek, egy mikroorganizmus valamely törzsére vonatkozó állítások nem feltétlenül érvényesek egy másik törzsre.¹
12. A probiotikumok többsége tejsavbaktérium vagy bifidobaktérium. A probiotikus tejsavbaktériumok alapvetően abban különböznek a közönséges tejsavbaktériumoktól, hogy egy részük túléli a gyomorban lévő sav, a vékonybélben pedig az epesavak és az emésztőenzimek pusztító hatását, s így élve jutnak el a vastagbélbe, ahol képesek elszaporodni.

¹ Részletesen a Vj/052-012/2012. számú irat 3. számú – nem betekinhető – mellékletében

13. A probiotikus készítményeknek három fő típusa van:

- a vény nélkül kapható probiotikus gyógyszerek [azaz az OTC (Over-the-Counter, vény nélkül kiadható) probiotikumok], amelyek gyógyszerészeti minőségűek, hatásosságukat és biztonságosságukat klinikai vizsgálatok bizonyítják,
- a probiotikus étrend-kiegészítők, amelyek esetében ritkán végeznek humán klinikai vizsgálatot, így hatásosságuk és biztonságosságuk klinikailag nem minden esetben bizonyított. Általában a bennük található baktériumszám alacsonyabb, mint az OTC probiotikumokban. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet 2. §-ának a) pontja értelmében az étrend-kiegészítő a hagyományos étrend kiegészítését szolgáló olyan élelmiszer, amely koncentrált formában tartalmaz tápanyagokat vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatással rendelkező anyagokat, egyenként vagy kombináltan,
- a probiotikus (étrend-kiegészítőnek nem minősülő) élelmiszerek (pl. joghurtok). A probiotikus élelmiszerekben lévő probiotikum mennyisége nem állandó és általában alacsony.

14. Az eljárás alá vont 2010 augusztusától forgalmazza az alábbi négy, Olaszországban gyártott termékből álló Lactiv probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő termékcsaládot:

- Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó szuszpenzió
- Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó kapszula
- Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátum
- Lactiv Baby, probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió

15. A termékek étrend-kiegészítőként történő nyilvántartásba vételét a Ratiopharm HUNGÁRIA Kft. kérte az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézettől (a továbbiakban: OÉTI).

16. A Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó szuszpenzió, a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó kapszula és a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátum termékek kapcsán az OÉTI 2007. május 14-én arról tájékoztatta a bejelentőt, hogy a termékeket az OÉTI nem vizsgálta, ezért erre utaló jelzés nem tüntethető fel, legfeljebb „Az OÉTI által szakvéleményezett termék” szöveg alkalmazható.

17. Az OÉTI 2008. január 16-i, „címke és tájékoztató módosítás ellenőrzése” tárgyban írott levelében közölte, hogy a termékek grafikáinak és a tájékoztató szöveg módosítását tudomásul veszi, jelölésük megfelel a vonatkozó rendeletek előírásainak, s a magyar nyelvű grafikák és a tájékoztató megfelelését az OÉTI pecsétjével igazolják.

18. A Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó szuszpenzió, a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó kapszula és a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátum elnevezésű három termék ötféle probiotikumot és hatféle vitamint tartalmaz:

- probiotikumok: *Lactobacillus bulgaricus*, *Lactobacillus sporogenes*, *Lactobacillus acidophilus*, *Streptococcus thermophilus*, *Bifidobacterium bifidum*,
- vitaminok: B3 vitamin, B5 vitamin, B6 vitamin, B2 vitamin, B1 vitamin, B12 vitamin.

19. A Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó szuszpenzió, a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó kapszula és a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátum használati útmutatója egyebek között az alábbiakat tartalmazza:

„A Lactiv-ban és a Lactiv Acute-ban lévő probiotikus lactobacillusok az emberi bélbaktérium flóra legfontosabb összetevőiként hozzájárulnak az egészséges bél mikroflóra kialakításához, ezzel a jó közérzet megőrzéséhez.

A flóra helyreállítása a bélfunkciók mennyiségi és/vagy minőségi megváltozása esetén javasolt. A legfontosabb okok közé az antibiotikumos kezelések, táplálkozási zavarok, csökkent mennyiségű diétás rost bevétele, klimatikus és higiéniai változások, stressz, influenza sorolhatók.

A tejsavbaktériumok alkalmazása javasolható a bélflóra helyreállítására, antibiotikum vagy más gyógyszeres kezelés után.

A probiotikus baktériumok úgy bontják le a táplálékkal felvett szénhidrátokat, hogy az emésztési folyamat rövid szénláncú zsírsavakat (például acetátot, propionátot és butirátot) eredményez. Ezek a vegyületek serkentik a sejtnövekedést a bélben, elősegítik a víz és ásványi sók felszívódását, megakadályozzák a gombák, élesztőgombák és kóros baktériumok elszaporodását.

A vízzoldékony B-vitamin csoport alapvető fontosságú:

- *a szervezet fő energiatermelő folyamataiban,*
- *a fehérje-, lipid- és nukleinsav szintézisben és lebontásban,*
- *az idegrendszer egészséges működésének fenntartásában,*
- *a bőr és a haj egészséges szerkezetének kialakulásában.*

Felhasználási javaslat:

A bélflóra egyensúlyának fenntartása.

Adagolás:

A kezelés szokásos javasolt időtartama: 7-10 nap.

Antibiotikumos terápia esetében a Lactiv kezelés javasolt időtartama:

- *A Lactiv alkalmazását az antibiotikumos kezelés kezdetekor javasolt elkezdeni, és az antibiotikum szedésének befejezését követően további egy hétig javasolt folytatni.*

Felnőttek:

Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió:

Naponta egy ampulla tartalmát kell meginni, lehetőleg reggel

Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula:

Naponta két kapszulát kell bevenni, lehetőleg reggel és este

Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő granulátum:

Naponta egy tasak tartalmát kell bevenni, lehetőleg reggel

Gyermekek:

Kisgyermek korban (2-6 év) a Lactiv adagolásáról és a kezelés időtartamáról a gyermekorvos határoz, figyelembe véve a dobozon feltüntetett RDA% értéket.

Kisiskolás korban:

Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió:

Naponta egy ampulla tartalmát kell meginni, lehetőleg reggel

Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő kapszula:

Naponta egy kapszulát kell bevenni, lehetőleg reggel

Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő granulátum:

Naponta egy tasak tartalmát kell bevenni, lehetőleg reggel

...

Az OÉTI által szakvéleményezett termék.”

20. A Lactiv Baby, probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzióban ötféle probiotikum található: Lactobacillus acidophilus, Bifidobacterium lactis, Streptococcus thermophilus, Lactobacillus bulgaricus, Bifidobacterium breve. A termék vitamint nem tartalmaz.
21. A Lactiv Baby, probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió bejelentéséről (notifikációjáról) az OÉTI 2010. január 20-án állította ki igazolását. Az igazolás egyebek között az alábbiakat tartalmazza:

„Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet értelmében az étrend-kiegészítő jelölésén nem alkalmazható olyan állítás, mely a termék betegséget megelőző, gyógyító hatására, vagy a készítménnyel való 'kezelésre' utal. Javasoljuk a Használati útmutató szövegének e szempontok szerinti felülvizsgálatát és javítását.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a termék dobozán feltüntetett általános tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások az 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadását követően, csak azzal összhangban használhatók.

...

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy a nyilvántartásba vétel nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék, és a jelölés/címke megfelelőségét.”

22. Az OÉTI által ezt követően 2010. január 29-én kiadott igazolás már nem tartalmazza az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendeletre történő utalást és a Használati útmutató szövegének módosítására vonatkozó javaslatot, ugyanakkor továbbra is közli, hogy

„Felhívjuk a figyelmet, hogy a termék dobozán feltüntetett általános tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások az 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadását követően, csak azzal összhangban használhatók.

...

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy a nyilvántartásba vétel nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, továbbá nem tanúsítja a termék, és a jelölés/címke megfelelőségét.”

23. Az eljárás alá vont 2012-ben a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátumot speciális – gyógyászati célra szánt – tápszerként jelentette be az OÉTI-nek, s az OÉTI a terméket speciális – gyógyászati célra szánt – tápszerként vette nyilvántartásba. Az OÉTI a bejelentésről kiadott, 2012. augusztus 30-i igazolásában² egyebek között az alábbiakat jelezte:

[...]³

24. A Lactiv Baby, probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió használati útmutatója egyebek között az alábbiakat tartalmazza:

„A Lactiv-ban és a Lactiv Acute-ban lévő probiotikus lactobacillusok az emberi bélbaktérium flóra legfontosabb összetevőiként hozzájárulnak az egészséges bél mikroflóra kialakításához, ezzel a jó közérzet megőrzéséhez.

A flóra helyreállítása a bélfunkciók mennyiségi és/vagy minőségi megváltozása esetén javasolt. A legfontosabb okok közé az antibiotikumos kezelések, táplálkozási zavarok, csökkent mennyiségű diétás rost bevitel, klimatikus és higiéniai változások, stressz, influenza sorolhatók.

A tejsavbaktériumok alkalmazása javasolható a bélflóra helyreállítására, antibiotikum vagy más gyógyszeres kezelés után.

A probiotikus baktériumok úgy bontják le a táplálékkal felvett szénhidrátokat, hogy az emésztési folyamat rövid szénláncú zsírsavakat (például acetátot, propionátot és butirátot) eredményez. Ezek a vegyületek serkentik a sejtnövekedést a bélben, elősegítik a víz és ásványi sók felszívódását, megakadályozzák a gombák, élesztőgombák és kóros baktériumok elszaporodását.

Felhasználási javaslat: A bélflóra egyensúlyának fenntartása.

Adagolás: Az alkalmazás szokásos javasolt időtartama: 7-10 nap.

Antibiotikumos terápia esetében a Lactiv Baby® alkalmazásának javasolt időtartama:

- *A Lactiv Baby® alkalmazását az antibiotikumos kezelés kezdetekor javasolt elkezdeni, és az antibiotikum szedésének befejezését követően további egy hétig javasolt folytatni.*

0-1 év közötti gyermekek: az adagolásról és az alkalmazás időtartamáról kizárólag a gyermekorvos határoz.

1-7 év közötti gyermekek: naponta egy ampulla tartalmát kell meginni, lehetőleg reggel

...

Az OÉTI által szakvéleményezett termék.”

25. Az eljárásban érintett termékek az egyes probiotikumokból az alábbi mennyiséget tartalmazzák:

² Vj/052-009/2012. számú irat 10. számú melléklete

³ Üzleti titok

	Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó szuszpenzió (1 ampulla/nap adag esetén)	Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó kapszula (2 kapszula/nap adag esetén)	Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátum (1 tasak/nap adag esetén)	Lactiv Baby, probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió
Lactobacillus bulgaricus	24,000 mg	24,000 mg	24,000 mg	3 mg (3,8x10 ⁹)
Lactobacillus sporogenes	18,000 mg	12,000 mg	20,000 mg	-
Lactobacillus acidophilus	12,000 mg	10,000 mg	12,000 mg	25 mg (3,8x10 ⁹)
Streptococcus thermophilus	8,000 mg	8,000 mg	8,000 mg	3 mg (6x10 ⁸)
Bifidobacterium bifidum	4,000 mg	4,000 mg	4,000 mg	-
Bifidobacterium lactis	-	-	-	13 mg (5,9x10 ⁹)
Bifidobacterium breve	-	-	-	2 mg (6x10 ⁸)

26. Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i 1924/2006/EK rendelete (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) tartalmazza az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokra vonatkozó különös szabályokat. A rendelet 2007. január 18-án lépett hatályba és 2007. július 1-jétől kell alkalmazni. A rendelet hatálya kiterjed a teljes kereskedelmi kommunikációra, vagyis

- a termékeken feltüntetett tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokra,
- a termékek megjelenítése során alkalmazott jelölésre,
- a termékismertetésre és reklámra,
- az állításként értelmezhető kereskedelmi-, márka-, és fantázianevekre.

27. Az 1924/2006/EK rendelet 10. cikke (1) bekezdésének értelmében tilos az élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve, ha az Európai Unió Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) a rendeletnek megfelelően engedélyezte őket, és szerepelnek az engedélyezett állítások listáján.

28. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke (2) bekezdésének rendelkezései szerint a tagállamok legkésőbb 2008. január 31-ig a Bizottság rendelkezésére bocsátják az élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítások nemzeti listáit az említett rendelet 13. cikke (1) bekezdése szerint. Az állításokat tartalmazó nemzeti listákat a rájuk vonatkozó feltételekkel és a vonatkozó tudományos igazolásra való hivatkozásokkal együtt kell megküldeni. A Bizottsághoz a tagállamoktól 2008. január 31-én beérkezett listák több mint 44.000, egészségre vonatkozó állítást tartalmaztak. A nemzeti listák vizsgálata rávilágított arra, hogy a sok átfedés miatt a tagállamokkal folytatott megbeszéléseket követően a nemzeti listákból konszolidált listát kell összeállítani, amelyről az Európai

Élelmiszerbiztonsági Hivatalnak (European Food Safety Authority, a továbbiakban: EFSA) tudományos szakvéleményt kell készítenie.

29. A Bizottság – az 1924/2006/EK rendelet 13. cikke (3) bekezdésének megfelelően – 2008. július 24-én hivatalosan megküldte a tudományos szakvélemény iránti kérelmét az EFSA-nak. A konszolidált lista további részeit 2008 novemberében, illetve decemberében továbbította. A konszolidált listát a Bizottság egy kiegészítéssel zárta le, amelyet 2010. március 12-én megküldött az EFSA-nak. Ezt követően a tagállamok visszavontak egyes, a konszolidált listán szereplő állításokat, mielőtt az EFSA értékelte volna azokat. Az EFSA végül 2009 októbere és 2011 júliusa között közzétette a tudományos értékelés eredményeként készült szakvéleményeit.
30. Az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdése szerinti lista első körben értékelt egészségre vonatkozó állításait a Bizottság 2012. május 16-i 432/2012/EU rendelet (a továbbiakban: 432/2012/EU rendelet) tartalmazza. A lista elsősorban a vitaminokkal, ásványi anyagokkal kapcsolatos állításokból áll, de tartalmaz számos bizonyos egyéb tápanyaggal, egészséggel kapcsolatos összefüggést is. A rendelettel nem összhangban álló általános tudományos ismereteken alapuló állításokkal ellátott élelmiszerek 2012. december 13-ig forgalmazhatók jogszerűen. Ekkortól a reklámoknak, szórólapoknak, internetes információknak stb. is összhangban kell állnia az új rendelkezéssel, miután az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet lefedi a teljes kereskedelmi kommunikációt.
31. Megjegyzendő, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlatnak az 1924/2006/EK rendelet 28. cikkének (5) bekezdése alapján az 1924/2006/EK rendelet szabályainak kell megfelelnie, nem pedig a 432/2012/EU rendeletnek, tekintettel arra, hogy az a jelen eljárással érintett időszakot követően, 2012. december 14-étől alkalmazandó, ugyanakkor a Versenytanács jelzi, a 432/2012/EU rendelet mellékletében összeállított, a nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állításokat tartalmazó jegyzéke a jelen eljárásban foglalt állításokat nem foglalja magában.
32. Az eljárás alá vont csatolta (2008. januári dátummal) az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar listájának 194-202. pontjait.⁴ A lista ezen pontjai a jelen eljárásban érintett termékekben fellelhető probiotikumok vonatkozásában egyebek között az alábbiakat tartalmazzák (a jelen ügyben nem bírnak relevanciával a termékekben fel nem lelhető *Lactobacillus casei*, *Bifidobacterium longum*, *Bifidobacterium animalis* Lafti és *Lactobacillus casei* Lafti L26 probiotikummal kapcsolatban írtak):

	Összetevő	Kapcsolat az egészséggel	Az állítás alkalmazásának feltételei	Minta az állítás megfogalmazására
194.	Probiotikumok	Bélflóra egyensúlya	Min. 10^8 – 10^9 élőcsira az elfogyasztott termék napi adagjában	a probiotikumok hozzájárulnak a bélflóra egyensúlyának fenntartásához, így egészségünk megőrzéséhez
	Streptococcus	Emésztő	Minimum 1×10^9 élőcsira az	elősegítheti a bélmikroflóra optimális egyensúlyának a fenntartását, az

⁴ Vj/052-007/2012. számú irat 3. sz. mellékletének 2. sz. melléklete

196.	thermophilus	rendszer	elfogyasztott termék napi adagjában	emésztőrendszer egészségének megőrzését. A belekben hozzájárulhat a hasznos baktériumok egyensúlyának kialakításához
199.	Lactobacillus acidophilus Lafti L10 (CBS 116.411)	Bélrendszer egészsége	Min. 5×10^9 élőcsíra / napi adagban	hozzájárul a gyomor-bélrendszeri komfortérzethez
200.	Lactobacillus acidophilus Lafti L10 (CBS 116.411)	Bélflóra egyensúlya	Min. 5×10^9 élőcsíra / napi adagban	növeli a jótékony bélbaktériumok számát; hozzájárul a bélflóra egyensúlyának fenntartásához; jótékonyan hat a bélflórára; hozzájárul az egészséges bélműködéshez
201.	Lactobacillus acidophilus Lafti L10 (CBS 116.411)	Szervezet természetes védekező rendszere / immunrendszere	Min. 2×10^{10} élőcsíra / napi adag	hozzájárul a szervezet természetes védekezőrendszerének/immunrendszerének megfelelő működéséhez

33. Az EFSA listáján⁵ a Bizottság számára elfogadásra nem javasolt állításként értékelt egészségre ható állítások (health claims) között szerepeltek a megbomlott bélflóra egyensúly helyreállítására vonatkozó állítások, így különösen

- a bifidobacterium bifidum vonatkozásában
 - o ID 963: „Maintaines/restores the balance of intestinal flora”, azaz „fenntartja/helyreállítja a bélflóra egyensúlyát”,
 - o ID 3029 : „Probiotics help to maintain /replenish the natural bacterial flora of digestive tract”, azaz „segít fenntartani/feltölteni az emésztőszervek természetes baktérium flóráját”,
- a lactobacillus acidophilus vonatkozásában:
 - o ID 923: „Helps to restore an unbalanced gut flora”, azaz „segít helyreállítani a bélflóra felborult egyensúlyát”,
 - o ID 4227 és az ID 920: „helps to reduce uncomfortable intestinal disturbances”, azaz „segít mérsékelni a kellemetlen bélrendszeri zavarokat”,
 - o ID 973: „Maintaines/restores the balance of intestinal flora”, azaz „fenntartja/helyreállítja a bélflóra egyensúlyát”,
 - o ID 2948: „Balances the intestinal microflora”, azaz „megteremti a bélflóra egyensúlyát”,
 - o ID 1055: „Balances the gut’s bacteria population”, azaz „megteremti a bél baktérium egyensúlyát”,
 - o ID 921: „Helps relieve gastro-intestinal discomfort”, azaz „segít megszüntetni az emésztőrendszeri kellemetlenségeket”,

⁵ Vj/052-014/2012. számú irat

- ID 3001: „Helps to restore the intestinal microbiota during and after antibiotic use”, azaz „segít helyreállítani a bélflórát antibiotikum szedés alatt és után”,
- a lactobacillus bulgaricus vonatkozásában:
 - ID 977, ID 979 és ID 981: „Maintains/restores the balance of intestinal flora”, azaz „fenntartja/helyreállítja a bélflóra egyensúlyát”,
 - ID 2953: „Balances the intestinal microflora”, azaz „megteremti a bélflóra egyensúlyát”,
- a bifidobacterium breve vonatkozásában
 - ID 965: „Maintains/restores the balance of intestinal flora”, azaz „fenntartja/helyreállítja a bélflóra egyensúlyát”,
 - ID 2939: „balances your intestinal flora”, azaz „megteremti a bélflóra egyensúlyát”, „promotes and maintains intestinal health”, azaz „elősegíti és fenntartja a bélrendszer egészségét”, és „promotes and intestinal function”, azaz „segíti és fenntartja a bélfunkciókat”,
- a bifidobacterium lactis vonatkozásában:
 - ID 923: „Helps to restore an unbalanced gut flora”, azaz „segít helyreállítani a bélflóra felborult egyensúlyát”,
 - ID 4227: „Helps to reduce uncomfortable intestinal disturbances”, azaz „segít csökkenteni a kellemetlen bélbántalmakat”,
 - ID 2992 és ID 2994: „Helps to restore the intestinal microbiota during and after antibiotic use”, azaz „segít helyreállítani a bélflórát antibiotikum szedés alatt és után”,
- a streptococcus thermophilus vonatkozásában:
 - ID 4227 és ID 920: „Helps to reduce uncomfortable intestinal disturbances”, azaz „segít csökkenteni a kellemetlen bélbántalmakat”,
 - ID 1012: „Maintains/restores the balance of intestinal flora”, azaz „fenntartja/helyreállítja a bélflóra egyensúlyát”.

34. Ezen állításokat az EFSA a szóban forgó állításokat elfogadásra nem javasolt („non-authorised”) állításokként jelölte meg, javaslata indokaként arra hivatkozott, hogy nem felel meg a 1924/2006/EK rendeletnek („non-compliance with the Regulation”), ezen állítások vonatkozásában bizottsági határozat még nem született. Amint az már ismertetésre került, a 2012. május 16-i 432/2012/EU rendelet jegyzékében nem szerepelnek a fenti állítások.

35. Az eljárás alá vont csatolta a Lactiv termékek (kivéve a Lactiv Baby) összetevőit alkotó B-vitaminokkal kapcsolatos, az EFSA által elfogadott állításokat – a B12 vitamin (ID 107 és ID 108), a B6 vitamin (ID 77, ID 68, és ID 78) és a tiamin (B1 vitamin) (ID 22, ID 27 és ID 205) vonatkozásában.⁶ Az EFSA anyaga egyebek között az alábbiakat tartalmazta, megjelölve az állítás alkalmazhatóságának feltételét is:

⁶ VJ/52-7/2012. számú irat 3. sz. mellékletének 3. sz. melléklete

B12-vitamin	B12-vitamin hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely a 1924/2006/EK rendeletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]-ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább B12-vitaminforrás.
B12-vitamin	B12-vitamin hozzájárul a fáradtság és a kifáradás csökkentéséhez.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely a 1924/2006/EK rendeletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]-ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább B12-vitaminforrás.
B6-vitamin	A B6-vitamin hozzájárul a normál pszichológiai funkció fenntartásához.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely a 1924/2006/EK rendeletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]-ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább B6-vitaminforrás.
B6-vitamin	A B6-vitamin hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely a 1924/2006/EK rendeletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]-ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább B6-vitaminforrás.
B6-vitamin	A B6-vitamin hozzájárul a fáradtság és a kifáradás csökkentéséhez.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely a 1924/2006/EK rendeletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]-ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább B6-vitaminforrás.
Tiamin (B1-vitamin)	A B1-vitamin hozzájárul az idegrendszer normál működéséhez.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely a 1924/2006/EK rendeletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]-ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább B6-tiaminforrás.
Tiamin (B1-vitamin)	A tiamin hozzájárul a normál pszichológiai funkció fenntartásához.	Az állítás csak olyan élelmiszer esetében alkalmazható, amely a 1924/2006/EK rendeletében felsorolt „[VITAMIN(OK) NEVE]-ÉS/VAGY [ÁSVÁNYI ANYAG(OK) NEVE]-FORRÁS” állítás szerint legalább B6-tiaminforrás.

36. A fenti, B-vitaminokkal kapcsolatos állítások szerepelnek a 2012. május 16-i 432/2012/EU rendelet jegyzékében is.

IV.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

37. Az eljárás alá vont 2012. január 1-jét követően a Lactiv termékcsaládot

- több televíziós csatornán 2012. január 10. és április 30. között több száz alkalommal sugárzott televíziós reklámfilmek útján (Lactiv granulátum 30s, Lactiv granulátum 15s, Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű reklámfilmek),
- a www.lactiv.hu honlapon,
- nyomtatott sajtóban a 2012. év 15. és 19. hetei között megjelent reklámokkal (Marketing Pirula Magazin 2012. március, Nők Lapja 2012. 15. hét, Maxima 2012. 16-19. hét, Marie Claire 2012. 16-19. hét, Metropol 2012. április 16., Story 2012. 16. hét, Best 2012. 17. hét, Kismama 2012. 15-22. hét, Elle 2012. 16-19. hét, Meglepetés 2012. 18. hét, Nők lapja Egészség 2012. 18-22. hét), illetve
- 2012. február 28-tól júniusig országszerte a gyógyszertárakban alkalmazott vásárláshelyi reklámanyagok (Lactiv patikai leaflet, Lactiv laikus leaflet, Lactiv

patikai plakát, Lactiv Baby orvosi leaflet, LactivBaby laikus leaflet, Lactiv granulátom Co-pack patikai plakátja)

révén népszerűsítette⁷.

38. Egyes kereskedelmi kommunikációk a vizsgálattal érintett Lactiv termékeknek betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására, kezelésére való alkalmasságot, illetve egészségre gyakorolt hatást tulajdonítottak. Több kereskedelmi kommunikáció közléseket tartalmazott a termékek vitamintartalmával összefüggésben. A televíziós reklámok orvos ajánlásával fogalmazták meg állításaikat.
39. A kereskedelmi kommunikációs eszközök megjelenési adatait, valamint az eljárás alá vont által 2012. január 1. és 2012. július 5. között a Lactiv termékcsalád népszerűsítésére szolgáló kereskedelmi kommunikáció előállítására és terjesztésére fordított összegeket az előzetes álláspont (Vj/052-025/2012. számú irat) 2. számú melléklete tartalmazza⁸.
40. A természetes személy fogyasztóknak szóló kereskedelmi kommunikációk jelen ügy szempontjából releváns részeit a határozat 1. számú melléklete ismerteti.

V.

Az eljárás alá vont előadása

A vizsgálati szakban előadottak

41. Az eljárás alá vont előadta, álláspontja szerint a Lactiv termékcsalád televíziós reklámja a hatályos jogszabályi előírásoknak maradéktalanul megfelel.
42. A televíziós reklámban elhangzó „antibiotikum, a fertőzés vagy a stressz pusztítja a bélflórát” szövegrész tudományosan igazolt információkat tartalmaz, ezek objektív, közismert tények. Az „antibiotikum”, a „fertőzés” és a „stressz” szavak a bélflórát károsító okokként kerültek a reklámban vizuális megjelenítésre. A reklám nem állítja, hogy a Lactiv az antibiotikus kezelést igénylő fertőzés, illetve betegség gyógyítására lenne alkalmas, hanem azt közli, hogy az antibiotikus (gyógyszeres) kezelés mellékhatásaként jelentkező bélflóra károsodás – amely önmagában nem betegség – korrigálását szolgálja, a használati útmutatóban található információkkal összhangban.
43. A televíziós reklámban elhangzó „gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák” szövegrész az eljárás alá vont álláspontja szerint a használati útmutatóban szereplő „a flóra helyreállítása a bélfunkciók mennyiségi és/vagy minőségi megváltozása esetén javasolt” szövegnek a laikusok részére adott érthető magyarázata, a „hasi problémák” a bélflóra károsodására utaló tünetek, amelyek a felhasználási szituációt fogalmazzák meg a fogyasztók számára.

⁷ Az egyes kereskedelmi kommunikációk esetében

- a televíziós reklámok sugárzására vonatkozó adatokat a Vj/052-007/2012. számú irat 4. számú melléklete, valamint a Vj/052-009/2012. számú irat 3., 5. és 6. számú melléklete,
- a honlap látogatottsági adatait a Vj/052-009/2012. számú irat 9. melléklete,
- a nyomtatott sajtóban közzétett reklámok megjelenési adatait a Vj/052-002/2012. számú irat 6. számú melléklete, a Vj/052-009/2012. számú irat 2. és 4. számú melléklete, valamint a Vj/052-012/2012. számú irat 2. számú melléklete,
- a vásárláshelyi kereskedelmi kommunikációk alkalmazására vonatkozó adatokat a Vj/052-007/2012. számú irat 4. számú melléklete tartalmazza.

⁸ Vj/052-009/2012. számú irat 7. számú melléklete

A „hasi problémák” nem jelentenek betegséget, hiszen például az antibiotikum okozta hasi panaszok és a hasmenés gyógyszer mellékhatás következményei, és nem tekinthetők önálló betegségnek; így ezen problémák megszűnése sem jelent gyógyulást, hanem csupán a bélflóra károsodás megszűnését jelenthetik.

44. Megítélése szerint álláspontját alátámasztja a Gazdasági Versenyhivatal a P/704/2010. számú panaszos ügyben 2010. október 25-én keletkezett, P/704-002/2010. számú döntése, amely szerint „egy gyógyszer mellékhatása valószínűsíthetően nem tekinthető önálló betegségnek. Továbbá egyes élelmiszereknek, tápanyagoknak bizonyítottan van olyan hatása, mely segíti a bélflóra regenerálódását, így az antibiotikum szedése miatt kialakult hasmenés megelőzése, enyhítése körében is van szerepük. Ezáltal egy ilyen tápanyagokat tartalmazó étrend-kiegészítő is rendelkezhet hasonló pozitív tulajdonságokkal. A GVH álláspontja szerint ennek megfelelően a hirdetésben szereplő állítások azon a határon belül mozognak, amely valószínűsíthetően még nem ütközik az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdésében foglalt tilalomba, így Fttv.-be ütköző jogsértés sem valószínűsíthető.”
45. Kiemelte, hogy a termék OÉTI által nyilvántartásba vett használati útmutatója alapján egyértelműen alkalmazható az egészséges bélflóra kialakítása és fenntartása érdekében, valamint annak az antibiotikus vagy más gyógyszeres kezelés után történő helyreállítására is.
46. A probiotikumok egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatos állításokkal összefüggésben az eljárás alá vont előadta, hogy a (többek között) probiotikumok egészségre gyakorolt hatásával összefüggő állítások használatának felülvizsgálatával kapcsolatos uniós eljárás jelenleg is folyamatban van. A kérdést rendező uniós jogszabály egyelőre még csak tervezeti státuszban van; a Bizottság az eljárás alá vont rendelkezésére álló információk szerint 2012 májusában tervezte nyilvánosságra hozni a vonatkozó rendeletet. A tervezetek szerint a jogszabályként kihirdetés, illetve a hatályba lépés időpontját követő 6 hónap elteltét követően a rendeletben szabályozottak szerint lehet majd a probiotikumok egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan állításokat tenni, ezen időpontig – az OÉTI ezzel egyező álláspontja szerint is - a hatályos jogszabályoknak megfelelően, az OÉTI által jóváhagyott címkeszövegen és a használati útmutatóban foglaltak szerint lehet a termékkel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációt folytatni.
47. Előadta továbbá, hogy a Lactiv kapszula, a Lactiv granulátum és a Lactiv Acute termékek 2007-ben történt notifikációja idején a nevezett termékek összetevőivel kapcsolatosan alkalmazható állításokkal kapcsolatosan hivatalos EFSA-vélemény nem volt. A nyilvántartásba vétel fent jelzett időpontjában nemzetközi lista nem lévén, a termékek csomagolásán megjelölt állításokat az „Általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar listája” [1924/2006/EK rendelet 13. cikk (2) bekezdés], valamint a termékek előállítója által rendelkezésre bocsátott összefoglaló alapján fogadta el az OÉTI.
48. Hangsúlyozta, hogy az eljárással érintett időszakban az általa az egyes Lactiv termékek kereskedelmi kommunikációjában közzétett állítások nem az EFSA által elbírált állításokon, hanem a Lactiv termékeknek az OÉTI által a hatályos jogszabályi előírások szerint nyilvántartásba vett címkeszövegén és használati útmutatóján alapulnak. Az eljárás alá vont a Lactiv termékek összetevőire vonatkozóan közzétett állításokat 2012. december 14. napját megelőzően tehát az OÉTI által elfogadott és nyilvántartott notifikációs dokumentumokban foglaltak szerint szerepeltette a kereskedelmi kommunikációs anyagokban, 2012. december 14. napjától pedig a vonatkozó hazai és uniós

jogszabályoknak – figyelemmel különösen az 1924/2006/EK és a 432/2012/EU rendeletben foglaltakra – megfelelően alkalmazza a termékekhez kapcsolódó kereskedelmi kommunikációban.

49. Az eljárás alá vont leszögezte továbbá, hogy a termékek által tartalmazott probiotikum törzsek (*Lactobacillus bulgaricus*, *Lactobacillus sporogenes*, *Lactobacillus acidophilus*, *Streptococcus thermophilus*, *Bifidobacterium bifidum*, *Bifidobacterium lactis*, *Bifidobacterium breve*) egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatosan jogilag kötelező erejű EFSA-szabályozás a vizsgálattal érintett időszakban még nem volt hatályban, ennek következtében a termékekkel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációjában a probiotikumokra vonatkozóan tett kijelentéseket az OÉTI által nyilvántartásba vett használati útmutatók alapján, azokkal összhangban tüntette fel, az OÉTI álláspontjának és irányadó gyakorlatának megfelelően.
50. Kiemelte, hogy a Lactiv granulátum, valamint a Lactiv Acute szuszpenzió által tartalmazott B-vitaminokkal kapcsolatban rendelkezésre állnak az EFSA által elfogadott állítások, amelyek megítélése szerint megfelelően alátámasztják a fáradékonyságra, a jó közérzetre és a természetes védekezőképességre (immunrendszer) vonatkozóan tett egyes utalásokat.
51. Az egészségre ható állítások tekintetében az eljárás alá vont becsatolta
- a termékcsalád gyártója által a TEVA rendelkezésére bocsátott, a probiotikumok egészségre gyakorolt hatásával kapcsolatos irodalmi, valamint konkrétan a termékre vonatkozó összefoglalót (angol nyelven),⁹
 - a Lactivval kapcsolatos Prof. Dr. Angelo Forgione által készített szakértői jelentést, amely indoklást tartalmaz a „Lactive”, mint a gazdaszervezetben immunológiai rezisztenciát kiváltó probiotikum betéréséhez, illetve leírja, hogy melyek a probiotikus baktériumok által indukált immunmechanizmusok (angol nyelven¹⁰ és magyar nyelven¹¹),
 - az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar listájának 194-202. pontjait – a probiotikumok, a *Lactobacillus casei*, a *Streptococcus thermophilus*, a *Bifidobacterium longum*, a *Bifidobacterium animalis* Lafti B94, a *Lactobacillus acidophilus* Lafti L10 és a *Lactobacillus casei* Lafti L26 vonatkozásában,¹²
 - a Lactiv termékek (kivéve a Lactiv Baby) összetevőit alkotó B-vitaminokkal kapcsolatos, az EFSA által elfogadott állításokat – a B12 vitamin (ID 107 és ID 108), a B6 vitamin (ID 77, ID 68, és ID 78) és a tiamin (B1 vitamin) (ID 22, ID 27 és ID 205) vonatkozásában,¹³
 - a Lactiv granulátum speciális – gyógyászati célra szánt – tápszer termékkategóriájú terméké történő átminősítéséhez készítettett, szakirodalmi forrásokra támaszkodó, a termék összetevőinek élettani hatásaira vonatkozó összefoglaló tanulmányt,¹⁴

⁹ Vj/052-007/2012. számú irat 2. sz. mellékletének 1. sz. melléklete

¹⁰ Vj/052-007/2012. számú irat 3. sz. mellékletének 1. sz. melléklete

¹¹ Vj/052-0012/2012. számú irat 3. sz. melléklete

¹² Vj/052-007/2012. számú irat 3. sz. mellékletének 2. sz. melléklete

¹³ Vj/052-007/2012. számú irat 3. sz. mellékletének 3. sz. melléklete

¹⁴ Vj/052-007/2012. számú irat 3. sz. mellékletének 5. sz. melléklete

- a pre-, pro- és szinbiotikumok szerepe, kedvező élettani hatásai című tanulmányt (Csiki Zoltán, *Pre-, pro- és szinbiotikumok szerepe, kedvező élettani hatásai*, Metabolizmus 2010. november pp. 294-299.) Csiki Zoltán *Probiotikumok és egészség* című tanulmányát.¹⁵

52. A termék orvos általi ajánlásával kapcsolatban előadta, hogy a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (Gyftv.) gyógyszer, valamint gyógyászati segédeszköz fogyasztók részére történő reklámozása esetén tiltja az adott termékre vonatkozóan egészségügyi szakemberek ajánlását. Tekintettel arra, hogy a Lactiv termékcsalád valamennyi terméke étrend-kiegészítő készítmény, az említett jogszabályi tilalom nem releváns, és a hatályos jogszabályi rendelkezések egyike sem tiltja, hogy étrend-kiegészítő reklámja egészségügyi szakember ajánlását tartalmazza. A reklámban szereplő személy ezen kívül nem orvos szakemberként, hanem otthonában, családanyaként jelenik meg. Tekintettel továbbá arra, hogy sem a reklámban a termékre vonatkozóan használt szövegkörnyezet, sem a képi megjelenítés nem utal betegségre, illetve beteg emberekre, a reklám eleve nem kelthet olyan benyomást, amely alapján a fogyasztó a termék gyógyító hatására asszociálhatna.

Az eljáró versenytanács előzetes álláspontját követően előadottak

53. Eljárás alá vont az eljáró versenytanács (a továbbiakban: Versenytanács) előzetes álláspontjának megismerését követően több észrevételt tett a vizsgált magatartásokkal, azok jogi megítélésével kapcsolatban.

54. Eljárás alá vont felhívta a GVH figyelmét, hogy az OÉTI a Lactiv termékek notifikációs eljárása során 2010-ben még az alábbi szöveget alkalmazta:

„Felhívjuk a figyelmet, hogy a termék dobozán feltüntetett általános tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások az 1924/2006/EK rendelet 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadását követően, csak azzal összhangban használhatók.”

55. 2012. augusztus 30-án kiadott igazolásban azonban már ugyanezen szöveget vessző nélkül – így más jelentésben – alkalmazta a hatóság. Versenytanács azon kérdésére, hogy a fent hivatkozott írásjegy használattal kapcsolatban élt-e jelzéssel a vállalkozás az OÉTI felé, eljárás alá vont képviselője előadta, hogy nem tud róla, mivel ez a kérdés korábban nem merült fel.¹⁶

56. Álláspontja szerint azonban az érintett lista kötelező alkalmazásának kezdő időpontját, azaz 2012. december 14-ét megelőzően az egyes termékek notifikációs dokumentációjában szereplő állításokat jogszerűen alkalmazotta az egyes kereskedelmi kommunikációkban. Álláspontja szerint a TEVA a Lactiv termékekkel kapcsolatban csak az OÉTI által a notifikációs dokumentációban is deklarált, általános tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állításokat alkalmazott. Amennyiben ez nem így lett volna, az OÉTI megkereste volna a társaságot a rendeletnek való megfelelést igazoló dokumentáció miatt.

¹⁵ Vj/052-002/2012. számú irat 10. sz. melléklete

¹⁶ Versenytanács megjegyzi, hogy ez a kérdés a jelen ügyben egyébként sem releváns, tekintettel arra, hogy a GVH joggyakorlata, jogértelmezése a vonatkozó szabályozásra, nem pedig az OÉTI megszövegezésére van tekintettel: értelmezése szerint tehát a lista elfogadását követően már csak a listával összhangban alkalmazandóak a kérdéses állítások.

57. Eljárás alá vont az érintett fogyasztói kör kapcsán kifogásolta azok értelmezést, illetve gyakorlatot, miszerint a gyógyhatás állítások tekintetében a célzott fogyasztói kör az átlagnál sérülékenyebb, mivel a GVH ezen álláspontot nem támasztotta alá semmilyen módon.
58. Álláspontja szerint az, hogy egyes hatások esetében a reklámokban nem a Lactiv termékek használati útmutatójában megtalálható „bélfunkciók minőségi és/vagy mennyiségi megváltozása” kifejezés szerepel szószerint éppen azt a célt szolgálja, hogy az átlag fogyasztó számára is érhető legyen a tájékoztatás, miközben összhangban marad a használati útmutatóban foglaltakkal. A hasi panaszok, problémák kifejezéseket tartalmazó állítások a bélflóra-felborulás helyreállítására (kizárólag pozitív élettani hatásra) utalnak, nem pedig a fogyasztók egészségi állapotában változást okozó alapbetegségek megszüntetésére.
59. Egyebekben álláspontja szerint a hasi problémák, panaszok nem jelentenek önálló betegséget, így ezen kifejezéseket tartalmazó állítások nem betegség megelőzésére, annak gyógyítására, illetve kezelésére vonatkozó állítások, így nem valósítják meg az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdésében, illetve az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértését.
60. Álláspontja alátámasztására az eljárás alá vont az ún. BNO kódrendszerre¹⁷ hivatkozik, mivel a kódrendszer a betegségeket (pl. Emésztőrendszeri betegségek: K00–K93) és a kapcsolódó tüneteket (pl. Az emésztőrendszerrel és hassal kapcsolatos jelek és tünetek: R10-R19) külön főosztályban kezeli. A kódrendszer ugyanis nem tartalmaz „hasi panaszok vagy problémák” megnevezésű betegséget, miközben több olyan egyéb hasi panaszt, illetve tünetet is tartalmaz, amelyet nem a betegségek között sorol fel.
61. Eljárás alá vont képviselője előadta továbbá, hogy az Fttv. feketelistájának 17. pontjában nem pusztán a betegségmegelőző gyógyító hatás, hanem a valótlán állítás tilalmazott. Ha azonban fel sem merül valamilyen betegség, akkor az erre irányuló hatás sem lehet betegséggel kapcsolatos betegséget gyógyító kezelő hatás. Amennyiben egy vállalkozás valóban, megalapozottan alkalmaz szervezetműködési zavaraival kapcsolatos állítást, akkor ez nem sérti a feketelista 17. pontját.
62. A Metropol lapban megjelent hirdetésben kifogásolt üzenet kapcsán eljárás alá vont megjegyezte, hogy ugyan valóban látható az „5 probiotikum és 6 vitamin” piktogram a reklámokban, azonban maga a reklám csak a szuszpenzióra vonatkozik, így nem szól arról a termékről (Lactiv Baby), amely esetében a vitamintartalomról szóló állítás kifogásolható. Eljárás alá vont álláspontja szerint kifejezetten zavaró és a fogyasztói tájékozódást nehezítő lenne, ha tartalmazna utalást a reklám arra vonatkozóan, hogy az adott állítás nem igaz arra a termékre, amely nincs is benne a reklámban.
63. Az orvosi ajánlással, az arra való hivatkozással kapcsolatban eljárás alá vont előadja, hogy ha a jogalkotó úgy szeretne volna szabályozni ezt a területet, mint pl. a gyógyszerek esetében, akkor lehetősége lett volna explicit módon tiltani az orvosi ajánlást a vonatkozó ágazati szabályok között. Ha pedig erre sor került volna, akkor merülne fel az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése szerinti szakmai gondosságnak a sérelme.

¹⁷ A BNO kódrendszer a betegségek nemzetközi osztályozására szolgál az egészségügyben, kialakításának az volt a célja, hogy bármelyik országban megbetegedett, illetve sérülést szerzett személy diagnózisát egységes kódrendszer alapján lehessen besorolni. A kódrendszer angol rövidítése: ICD (The International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems).

64. Álláspontjának alátámasztására hivatkozik¹⁸ egy (az 1924/2006/EK rendelet megalkotására irányuló uniós jogalkotási folyamat során keletkezett) európai parlamenti jogalkotási állásfoglalás-tervezetre¹⁹, amelynek 20. oldalán indoklásként azt írta a jogalkotó, hogy „*az étrenddel, élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos, a fogyasztók számára hasznos ajánlásokat megfelelő képzéssel rendelkező egészségügyi szakemberek, például ápolók, fogorvosok, gyógyszerészek, valamint a megfelelő képzéssel rendelkező orvosok, táplálkozási szakemberek, dietetikusok is tehetnek*”. Eljárás alá vont ismerteti²⁰ továbbá azt a körülményt is, hogy például antibiotikum felírásakor az orvosok jellemzően ajánlanak különböző probiotikumokat, különböző probiotikum tartalmú termékeket, valamint a gyógyszerészek is javasolnak ilyen termékeket a receptek beváltásakor.
65. Eljárás alá vont felhívta továbbá a figyelmet a fenti tervezet 27-es számú módosításának c) pontjában leírt azon kitétel, hogy „*tudományos megalapozottság kivételével az olyan állítások, amelyek egyes orvosok, vagy egészségügyi szakemberek, valamint egyéb szervezetek ... ajánlásaira hivatkoznak*”, is azt jelzi, hogy a jogalkotó nem azokat az egészségre vonatkozó állításokat akarta tilalmazni, amelyek orvosi ajánlásokra hivatkoznak, hanem a valótlan állításokat.
66. Álláspontja szerint az állásfoglalás-tervezetben hivatkozott indoklás („*az egészséggel kapcsolatos állítások korlátozásának tudományos követelményeken kell alapulnia*”) is azt tükrözi, hogy az a jogalkotói szándék, hogy nem az orvos által tett ajánlások legyenek tilalmazottak, hanem a megalapozatlan ajánlások, állítások.
67. A fenti hivatkozáson túl eljárás alá vont több olyan jogalkotási dokumentumot, tervezetet, álláspontot ismertet Vj/052-031/2012. számú beadványában, amelyek szerint az orvosi ajánlások, hivatkozások tilalmazottak, hacsak nem tudományosan megalapozottak.
68. Álláspontja szerint ebben a tekintetben azért sem követett el jogsértést az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdésében foglalt tényállás megvalósítása által, mert
- sem hazai, sem uniós jogszabály nem tiltja étrend-kiegészítők orvos általi ajánlását,
 - a kifogásolt reklámszpotokban alkalmazott egyes kijelentések nem egészségre vonatkozó állítások,
 - a reklámszpotokban megjelenő állítások egyébként tudományosan igazoltak.
69. Az egyes, egészséggel kapcsolatos állítások kapcsán eljárás alá vont az alábbi bizonyítékokra hivatkozott:

Állítás	A megjelenés helye	Eljárás alá vonti hivatkozás	Használati útmutatóbeli relevancia
erősödhet a természetes védekezőképesség, erősítheti a természetes	Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámok, illetve a Story című lap 2012. 16. heti és a	Az egyensúlyban lévő bélflóra a természetes védekezőképességünk (immunrendszerünk) fontos része, a bőrünkön és az emésztőrendszerünkben lévő baktériumfilm védi a szervezetet a kórokozókkal szemben	a Lactiv termékekben lévő tejsavbaktériumok a bélflóra helyreállítása által, illetve a bélben kifejtett hatásuk révén

¹⁸ Vj/052-031/2012. számú irat

¹⁹ 2006. március 29-i munkaanyag

²⁰ Vj/052-032/2012. számú irat

védekezőképességet	Best című lap 2012. 17. heti számában megjelent reklám		megakadályozzák a gombák, élesztőgombák és kóros baktériumok elszaporodását
		A B2 és B12 vitamin hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez az egészségre vonatkozó állítások magyar listája és a 432/202/EU rendelet mellékletében foglaltak alapján is	
a Lactiv probiotikumok ... vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentsék a bélflórákárosodást kísérő vitaminhiányt is	a Nők Lapja című lap 2012. 15. heti, a Maxima című lap 2012. 16-19. heti és a Marie Claire című lap 2012. 16-19. heti számában megjelent reklám	A termékek B-vitaminokat tartalmaznak a Lactiv Baby kivételével. A B-vitaminok termelését a bélflóra végzi, ezért a bélflóra károsodás esetén a B-vitamin termelés csökken, a szervezetben vitamin-ellátási zavar léphet fel: a B-vitamin tartalmú termékek a szervezet B-vitamin ellátottságának helyreállításában nyújtanak segítséget	
a Lactive Acute szuszpenzió ampulla segíthet az egészség és a természetes védekezőképesség megtartásában	Nők Lapja című lap 2012. 15. heti számában megjelent reklám	az egészségre vonatkozó állítások magyar listájának 194. pontja, miszerint a probiotikumok hozzájárulnak a bélflóra egyensúlyának fenntartásához, így egészségünk megőrzéséhez, valamint a 432/202/EU rendelet mellékletében foglalt azon kitétel a B6 és B12-vitamin kapcsán, hogy az hozzájárul az immunrendszer normál működéséhez	
napi egy ampulla Lactive Acute szuszpenzió biztosítja a szervezet számára szükséges energiát	Elle című lap 2012. 16-19. számában megjelent reklám	a 432/202/EU rendelet mellékletében foglalt azon kitétel a B6 és B12-vitamin kapcsán, hogy az hozzájárul a fáradtság és a kifáradás csökkentéséhez.	A vízdékes B-vitamin csoport alapvető fontosságú a szervezet fő energiatermelő folyamataiban...
a Lactiv kapszula szedése hozzájárulhat az egészséges emésztéshez	Lactiv laikus leaflet	az egészségre vonatkozó állítások magyar listájának 194. pontja, miszerint a Streptococcus thermophilus elnevezésű probiotikum, amelyet a Lactiv kapszula is tartalmaz, elősegítheti a bélmikroflóra optimális egyensúlyának a fenntartását, az emésztőrendszer egészségének megőrzését	

70. Eljárás alá vont vitatja, hogy az adott termékcsalád bizalmi termék lenne, álláspontja szerint ezt a GVH nem igazolta, ahogyan az sem került indokolásra, hogy miért nem teljesített az eljárás alá vont a társadalom által elvárt magatartási mércét.

71. Eljárás alá vont azonban a fentiek mellett kérte enyhítő körülményként figyelembe venni, hogy

- reklámozási gyakorlatát jóhiszeműségének és együttműködési szándékának kifejezéseként módosította a versenyfelügyeleti eljárás indítását követően,

- az értékesítési adatok alapján a vizsgált reklámkampány nem volt hatással a termék forgalmára, így a gazdasági versenyre és a fogyasztói döntésekre,
- kereskedelmi gyakorlatát a megváltozott jogszabályi környezetnek megfelelően is összhangba hozta a vonatkozó rendelkezésekkel.

72. Eljárás alá vont kérte továbbá, hogy amennyiben a Versenytanács a vállalkozást elmarasztalja, engedélyezze számára az esetlegesen kiszabandó bírság részletekben történő megfizetését.

VI.

Jogi háttér

73. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely a Magyar Köztársaság területén valósul meg, továbbá arra is, amely a Magyar Köztársaság területén bárkit fogyasztóként érint.

74. Az Fttv. 2. §-ának

a) pontja szerint fogyasztó az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró természetes személy,

c) pontja rögzíti, a törvény alkalmazásában áru minden birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), az ingatlan, a szolgáltatás, továbbá a vagyoni értékű jog,

d) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat a vállalkozásnak, illetve a vállalkozás érdekében vagy javára eljáró személynek az áru fogyasztók részére történő értékesítésével, szolgáltatásával vagy eladásösztönzésével közvetlen kapcsolatban álló magatartása, tevékenysége, mulasztása, reklámja, marketingtevékenysége vagy egyéb kereskedelmi kommunikációja,

h) pontja alapján az ügyleti döntés a fogyasztó arra vonatkozó döntése, hogy kössön-e, illetve hogyan és milyen feltételek mellett kössön szerződést, továbbá hogy gyakorolja-e valamely jogát az áruval kapcsolatban.

75. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas. A (3) bekezdés alapján a (2)

bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

76. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése rögzíti, hogy az Fttv. mellékletében meghatározott kereskedelmi gyakorlatok tisztességtelenek. Az Fttv. 3. §-ának (4) bekezdése és mellékletének 17. pontja értelmében tisztességtelen annak valótlan állítása, hogy az áru alkalmas betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására.
77. Az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy a kereskedelmi gyakorlat megítélése során az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el, figyelembe véve az adott kereskedelmi gyakorlat, illetve áru nyelvi, kulturális és szociális vonatkozásait is. Ha a kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára irányul, az adott csoport tagjaira általánosan jellemző magatartást kell figyelembe venni. A (2) bekezdés szerint ha a kereskedelmi gyakorlat csak a fogyasztóknak egy, az adott gyakorlat vagy az annak alapjául szolgáló áru vonatkozásában koruk, hiszékenyséjük, szellemi vagy fizikai fogyatkozásuk miatt különösen kiszolgáltatott, egyértelműen azonosítható csoportja magatartásának torzítására alkalmas, és ez a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója által ésszerűen előre látható, a gyakorlatot az érintett csoport tagjaira általánosan jellemző magatartás szempontjából kell értékelni. A (3) bekezdés értelmében nem tekinthető a magatartás torzítására alkalmasnak a reklámban túlzó vagy nem szó szerint értendő kijelentések bevett, a reklám természetéből adódó mértéket meg nem haladó alkalmazása.
78. Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja rögzíti, megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény - figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az alábbiak közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan üzleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas:
- b) az áru lényeges jellemzői, így különösen
 - ba) kivitelezése, összetétele, műszaki jellemzői, tartozékai,
 - bj) az egészségre gyakorolt hatása.
79. Az Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll. A (2) bekezdés értelmében az (1) bekezdés szerinti vállalkozás felel akkor is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdéstől eltérően, a kereskedelmi kommunikáció megjelenítési módjával összefüggő okból eredő jogsértésért az is felel, aki a kereskedelmi kommunikációt az arra alkalmas eszközök segítségével megismerhetővé teszi, valamint aki önálló gazdasági tevékenysége körében a kereskedelmi kommunikációt megalkotja vagy ezzel összefüggésben egyéb szolgáltatást nyújt, kivéve, ha a jogsértés az (1) bekezdés szerinti vállalkozás utasításának végrehajtásából ered. Az ilyen jogsértő kereskedelmi gyakorlattal okozott kárért e személyek az (1) bekezdés szerinti vállalkozással egyetemlegesen felelnek.
80. A Fttv. 14. §-a kimondja, hogy a vállalkozás - az eljáró hatóság felhívására - a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát igazolni köteles. Ha a vállalkozás nem tesz eleget ennek a kötelezettségnek, úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás

nem felelt meg a valóságnak. Erre a vállalkozást a hatóság felhívásában figyelmeztetni kell.

81. Az Éltv. mellékletének 10. pontja értelmében élelmiszer az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2002. január 28-i 178/2002/EK rendelete 2. cikke szerinti fogalom. Ezen fogalom szerint az „élelmiszer” minden olyan feldolgozott, részben feldolgozott vagy feldolgozatlan anyagot vagy terméket jelent, amelyet emberi fogyasztásra szánnak, illetve amelyet várhatóan emberek fogyasztanak el.
82. Az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdése szerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót
 - a) az élelmiszer tulajdonságai - így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja - tekintetében,
 - b) azáltal, hogy az élelmiszernek olyan hatást vagy tulajdonságot tulajdonít, amelyekkel az valójában nem rendelkezik,
 - c) annak állításával vagy olyan benyomás keltésével, hogy az élelmiszer különleges tulajdonsággal rendelkezik, ha ugyanezekkel a tulajdonságokkal minden más hasonló élelmiszer is rendelkezik.
83. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását.
84. Az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
85. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
86. Az Éltv. 77. §-a (2) bekezdésének i) pontja rögzíti, hogy az Éltv. - a végrehajtására kiadott jogszabályokkal együtt – egyebek között az Európai Parlament és a Tanács 2000/13/EK irányelvének való megfelelést szolgálja.
87. Az Európai Parlament és a Tanácsnak élelmiszerek címkézésére, kiserelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 2000/13/EK irányelve 2. cikkének (1) bekezdése és ugyanezen cikk (3) bekezdésének b) pontja értelmében az élelmiszer reklámjai
 - a) nem lehetnek alkalmasak arra, hogy a vásárlót megtévezzék, különösen
 - i. az élelmiszer jellemzői, és különösen annak természete, azonosítása, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, tartóssága, származása vagy eredete, gyártásának vagy előállításának módja tekintetében,

ii. az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik;

iii. annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges jellemzőkkel rendelkezik, holott minden hasonló élelmiszer rendelkezik ilyen jellemzőkkel,

b) a speciális élelmezési célokra szánt természetes ásványvizekre és élelmiszerekre vonatkozó közösségi rendelkezésekre figyelemmel nem ruházhatnak fel élelmiszereket emberi betegségek megelőzésének, kezelésének vagy gyógyításának tulajdonságával, és ilyen tulajdonságokra nem is hivatkozhatnak.

88. Az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK rendelet preambuluma (3) és (4) pontja értelmében

- az általános jelölési előírásokat az élelmiszerek címkézésére, kiszerelésére és reklámozására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2000. március 20-i 2000/13/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv tartalmazza. A 2000/13/EK irányelv általános jelleggel megtiltja a vásárló félrevezetésére alkalmas, illetve az élelmiszernek gyógyító hatást tulajdonító információk használatát. A 1924/2006/EK rendeletnek ki kell egészítenie a 2000/13/EK irányelvben szereplő általános elveket, valamint a fogyasztók számára ilyen formában szolgáltatott élelmiszerek tekintetében egyedi rendelkezéseket kell, hogy meghatározzon a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások használatát illetően,
- a 1924/2006/EK rendeletet kell alkalmazni minden kereskedelmi kommunikációban szereplő tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításra, ideértve többek között az élelmiszerek általános reklámozását is.

89. A 1924/2006/EK rendelet 2. cikke (2) bekezdésének 4., 5. és 6. pontja szerint

4. „tápanyag-összetételre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer bizonyos, a táplálkozásra nézve különös kedvező tulajdonságokkal rendelkezik:

a) azon energia (kalóriaérték) következtében, amelyet

- i. tartalmaz
- ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
- iii. nem tartalmaz, és/vagy

b) azon tápanyagok vagy egyéb anyagok következtében, amelyeket

- i. tartalmaz
- ii. csökkentett vagy növelt mértékben tartalmaz, vagy
- iii. nem tartalmaz,

5. „egészségre vonatkozó állítás”: bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van,

6. „betegségek kockázatának csökkentésével kapcsolatos állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az élelmiszer, élelmiszercsoport vagy valamely alkotóelemének fogyasztása jelentősen csökkenti valamely emberi betegség kialakulásának valamely kockázati tényezőjét.

90. A 1924/2006/EK rendelet 3. cikke rögzíti, hogy

- a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat csak akkor lehet a Közösségen belül forgalomba hozott élelmiszerek címkézésén, megjelenítésén vagy reklámjában alkalmazni, amennyiben az adott állítások megfelelnek a rendelet előírásainak,
- a 2000/13/EK és a 84/450/EGK irányelv sérelme nélkül, a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazása egyebek között [a) pont] nem lehet valótlan, félreérthető vagy megtévesztő.

91. Az állítások tudományos alátámasztása kapcsán a 1924/2006/EK rendelet 6. cikke rögzíti, hogy

(1) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokat általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokra kell alapozni, és azokkal kell alátámasztani,

(2) a tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítást alkalmazó élelmiszeripari vállalkozónak az állítás alkalmazását igazolnia kell,

(3) a tagállamok illetékes hatóságai kérhetik, hogy az élelmiszeripari vállalkozó vagy a terméket forgalomba hozó személy mutassa be a rendeletnek való megfelelést igazoló valamennyi vonatkozó tényezőt és adatot.

92. A 1924/2006/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerint a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások alkalmazása csak akkor megengedett, ha azok szerepelnek a tápanyag-összetételre vonatkozó állítások és az ezekre vonatkozó feltételekről szóló mellékletben található felsorolásban, és megfelelnek a rendeletben meghatározott feltételeknek. A 10. cikk (1) bekezdése alapján tilos az egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, kivéve

- ha azok a II. fejezetben foglalt általános követelményeknek és a IV. fejezetben foglalt különös követelményeknek megfelelnek, ha azokat a rendelettel összhangban engedélyezik, és
- ha azok a 13. és 14. cikkben meghatározott engedélyezett állítások listáján szerepelnek.

93. A 1924/2006/EK rendelet 12. cikkének c) pontja alapján nem engedhetők meg az olyan egészségre vonatkozó állítások alkalmazása, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek (valamint egyéb, a 1924/2006/EK rendelet 11. cikkében nem említett szervezetek) ajánlásaira hivatkoznak.

94. A 1924/2006/EK rendelet 13. cikke értelmében a 15–19. cikkben megállapított eljárások lefolytatása nélkül is alkalmazhatók az egészségre vonatkozó olyan állítások, amelyek az alábbiak leírását vagy említését tartalmazzák:

a) a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében; vagy

b) pszichés állapot és magatartás; vagy

c) a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül, a fogyás vagy testtömegkontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy a jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése, és amelyeket feltüntetnek a (3) bekezdésben meghatározott listán,

amennyiben

i. általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapulnak;

és

ii. az átlagos fogyasztó számára jól érthetőek.

95. A 1924/2006/EK rendelet 28. cikkének (5) és (6) bekezdésében rögzített átmeneti intézkedések szerint

- a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, egészségre vonatkozó állításokat - a 24. cikkben említett védintézkedések elfogadásának sérelme nélkül - a 1924/2006/EK rendelet hatálybalépése időpontjától a 13. cikk (3) bekezdésében említett lista elfogadásáig lehet alkalmazni az élelmiszeripari vállalkozók saját felelőssége mellett, feltéve, hogy az állítások megfelelnek a 1924/2006/EK rendeletnek és a rájuk vonatkozó hatályos nemzeti rendelkezéseknek,
- a 13. cikk (1) bekezdésének a) pontjától és a 14. cikktől eltérő, egészségre vonatkozó állításokra, amelyeket a nemzeti rendelkezéseknek megfelelően a 1924/2006/EK rendelet hatálybalépésének időpontja előtt alkalmaztak, a következők vonatkoznak:

i. azon egészségre vonatkozó állításokat, amelyeket valamely tagállam értékelt és engedélyezett, a következők szerint kell engedélyezni:

1. a tagállamok legkésőbb 2008. január 31-ig közlik a Bizottsággal ezen állításokat, az állítást alátámasztó tudományos adatok értékelését tartalmazó jelentéssel együtt;
2. a hatósággal folytatott konzultációt követően, a 25. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően a Bizottság határozatot fogad el az ily módon engedélyezett egészségre vonatkozó állításokról.

Az ilyen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állításokat a határozat elfogadását követően hat hónapig még lehet alkalmazni;

ii. azon egészségre vonatkozó állítások, amelyeket a tagállamok nem értékelték és nem engedélyeztek, tovább alkalmazhatók, feltéve, hogy a 1924/2006/EK rendelet szerint kérelmet nyújtanak be 2008. január 19. előtt; az ezen eljárás során nem engedélyezett egészségre vonatkozó állítások tovább alkalmazhatók a 1924/2006/EK rendelet 17. cikkének (3) bekezdése szerinti határozat meghozatalát követő hat hónapig.

96. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a Gazdasági Versenyhivatal eljárása tekintetében a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

97. A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését.

98. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv., illetve az Fttv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak - a határozatban azonosított - vállalkozáscsoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A (3) bekezdés rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell

meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

VII.

Jogi keretek

Hatáskör

99. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
100. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak: a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján. A (2) bekezdés szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg, b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg, c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
101. A Versenytanács megállapította, hogy az Fttv. 11. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján a jelen ügyben fennáll a GVH hatásköre, mivel a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül, illetve országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósult meg.
102. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
103. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az e törvény szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az e törvény, mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.
104. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértése esetén is a gazdasági verseny Fttv. szerinti érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni, amely az előzőekben kifejtettek szerint már

megállapításra került, s így a GVH hatásköre a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. vonatkozásában is fennáll.

105. A GVH illetékessége a Tpv. 46. §-a alapján az ország egész területére kiterjed.

Az eljárás tárgya

106. Általános követelményként fogalmazódik meg, hogy a vállalkozásnak a fogyasztók irányában tanúsított kereskedelmi gyakorlata feleljen meg a tisztesség követelményének, s így a magáról vagy áruinak lényeges tulajdonságáról vagy adott, fogyasztóknak szóló tájékoztatása igaz és pontos legyen, s nem alkalmazzon jogszabály által tilalmazott állításokat tartalmazó kereskedelmi kommunikációkat.

107. A jelen eljárás tárgya az eljárás alá vont által

- a Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó szuszpenzió,
- a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó kapszula,
- a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátum és
- a Lactiv Baby, probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió

termékekkel kapcsolatban 2012. január 1-jét követően 2012. július 5-ig, azok

- betegségek, illetve az emberi szervezet működési zavarai vagy rendellenességei gyógyítására, kezelésére való alkalmasságával,
- egészségre gyakorolt hatásával, illetőleg
- vitamintartalmával

kapcsolatban,

- a televíziós reklámokban orvos ajánlásával

tett állításainak megítélése.

108. A Versenytanács aláhúzza, hogy kizárólag az eljárást megindító végzésben meghatározott körben értékeli a vizsgált kereskedelmi gyakorlatot.

109. A Versenytanács az Fttv. alapján kizárólag azokat a kereskedelmi kommunikációkat vizsgálhatja, amelyek fogyasztókkal szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlat részeként kerültek alkalmazásra [Fttv. 1. § (1) bekezdés], azaz olyan természetes személyekkel szemben, akik önálló foglalkozásukon és gazdasági tevékenységükön kívül eső célok érdekében járnak el [Fttv. 2. § a) pont]. A Versenytanács vizsgálata nem terjedhet ki olyan kereskedelmi kommunikációra, amelynek a címzettje kizárólag vállalkozás vagy önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső célok érdekében eljáró nem természetes személy (lásd a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 2. §-át). Ennek megfelelően a Versenytanács nem értékelte az Fttv. alapján a gyógyszeripari döntéshozók számára kiadott, orvos és gyógyszerész végzettségűek által megrendelhető Marketing Pirula Magazin 2012. márciusi számában megjelent reklámot. Mellőzte a Versenytanács az eladáshelyi reklámként alkalmazott Lactiv patikai leaflet és Lactic Baby orvosi leaflet értékelését, amelyek esetében nem ismert, hogy azok fogyasztók vagy gyógyszerészek/orvosok irányában kerültek-e alkalmazásra. Ugyancsak nem voltak értékelhetők ezek a kereskedelmi kommunikációk az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdése alapján, mivel a jogszabály ezen esetben a végső fogyasztó megtévesztésének tilalmát

fogalmazza meg (a végső fogyasztó a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének az Éltv. mellékletének 70. pontja által felhívott 18. pontja szerint a végső fogyasztó egy élelmiszer utolsó fogyasztója, aki nem egy élelmiszeripari vállalkozás tevékenysége során használja fel az élelmiszert). Ettől eltérő a helyzet az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése esetében, amely az élelmiszer-jelöléssel, az élelmiszer megjelenítésével, reklámjával megcélzott, illetőleg elért személyek (vég)fogyasztó voltától függetlenül fogalmazza meg, hogy nem tulajdonítható az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság, illetve nem kelthető ezen tulajdonságok meglétének benyomása. Ennek megfelelően az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése vonatkozásában nemcsak a fogyasztókat megcélzó, illetve elérő reklámok értékelhetők.

A kereskedelmi gyakorlattal megcélzott, illetve elért fogyasztók

110. A vizsgált kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók egy meghatározott csoportjára, a Lactiv termékeknek a kereskedelmi kommunikációkban tulajdonított, az emberi szervezet működésével összefüggő tulajdonságok iránt – közvetlen (a Lactiv Baby termék esetén a termékek közötti választás, illetve az alkalmazás kérdésében döntést hozó szülők, gondviselők közvetett) érintettségük folytán – érzékeny, de nem kifejezetten sérülékeny fogyasztók felé irányult. A vizsgált állításokon belül azonban a betegségek megelőzésére, kezelésére vonatkozó gyógyhatás állítások esetében az érintett fogyasztói kör – éppen betegsége, egészségügyi problémája miatt – sérülékenynek, ezen állításokra különösen érzékenynek tekintendő. Ezt a megközelítést, a speciális védetség szükségességét támasztja alá az is, hogy a jogalkotó a gyógyhatás állításokat külön kiemelten minden termékre vonatkozóan tiltja az Fttv. feketelistájában, ha azok nem igazoltak, valamint igazoltásukra való tekintet nélkül tiltja az Éltv.-ben élelmiszerek esetén.

111. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a vizsgált kereskedelmi gyakorlatban nem pusztán gyógyhatásra vonatkozó állítások vannak, a vizsgált kereskedelmi gyakorlat megítélése során a fenti csoporton túlmutatóan az olyan fogyasztó magatartását kell alapul venni, aki ésszerűen tájékozottan, az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel jár el. Azonban ennek az elvárt ésszerűségnek is vannak racionális korlátai, így a Versenytanács kiemeli, hogy

- a fogyasztótól az „ésszerű tájékozódás” körében nem azt kell elvárni, hogy ellenőrizze a kereskedelmi kommunikációkban szereplő információ helytállóságát. A kereskedelmi kommunikációk egyik funkciója éppen az, hogy a vállalkozás és a fogyasztó között meglévő információs aszimmetria feloldására költséghatékony megoldásokat kínálnak, s a fogyasztó - számára költségmegtakarítást eredményezően - valóságosnak, pontosnak fogadja el a vállalkozás nyújtotta tájékoztatást, történjék az bármilyen formában.
- az a fogyasztó is ésszerűen jár el, aki nem kételkedik a kereskedelmi kommunikációk által nyújtott tájékoztatásban, a vállalkozás szavahihetőségében, hanem a kereskedelmi kommunikációkat egy ésszerűen költséghatékony tájékoztatósi folyamatban az üzleti tisztesség követelményének érvényesülésében bízva kezeli.

Az üzleti döntés

112. A kereskedelmi gyakorlat akkor megtévesztő, ha alkalmas a fogyasztó üzleti döntésének befolyásolására.

113. Kiemelendő (összhangban a törvény indokolásával), hogy az ügyleti döntés fogalma szélesebb terjedelmű a fogyasztó gazdasági döntéseinek polgári jog szerinti fogalmánál, a szerződési akarat kifejezésénél. Ügyleti döntésnek minősül a fogyasztó azon döntése, amikor azonosítja a kielégítendő szükségletét és valamely vállalkozást vagy valamely szolgáltatást választja szükséglete kielégítéseként.

114. A jogi értékelés szempontjából relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatala egy folyamat, amelynek nemcsak az egészét, hanem egyes szakaszait is védi a jog a maga eszközeivel. Ez a folyamat a fogyasztók figyelmének felkeltését is magában foglalja, s a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen magatartások, kereskedelmi gyakorlatok tilalma már e szakasszal kapcsolatban is érvényesülést kíván, így ez sem történhet tisztességtelen módon. Nemcsak az olyan magatartás lehet jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra - ideértve a figyelem felkeltését is. Kifogásolható már önmagában az a körülmény, hogy a tisztességtelen magatartás, kereskedelmi gyakorlat hatására a fogyasztó felveszi a kapcsolatot a vállalkozással, keresi annak termékét.

Az alkalmazott kommunikációs eszközök sajátosságai

115. A kommunikációs eszközök között különbség mutatkozik abban, hogy azok csak néhány vagy részletesebb információk közlésére alkalmasak-e. Az egyes eszközök kapcsán a Versenytanács kiemeli,

- a televíziós reklámban az időkorlátok miatt kevés információ fér el. A televíziós reklám esetén a vetítés rövid időtartama, illetve a gyorsan pergő képek miatt a reklám üzenete nem azonosítható a reklám forgatókönyvében egymás után megfogalmazott állítások összességével, s külön kiemelendő, hogy a reklámban nem hangsúlyosan megjelenő, kis betűmérettel elhelyezett írásbeli információ ténylegesen nem nyújt tájékoztatást a fogyasztók számára,
- a nyomtatott sajtóban megjelenő kereskedelmi kommunikáció esetén a fogyasztónak lehetősége van arra, hogy azt alaposabban, hosszabb időt ráfordítva, akár többször visszatérve tanulmányozza azt,
- a nyomtatott sajtóban megjelent kereskedelmi kommunikációkkal azonos szempontok érvényesülnek a szórólapok esetében is,
- vállalkozás saját honlapján elhelyezett kereskedelmi kommunikációk értékelése során nem hagyható figyelmen kívül, hogy az internet jellegéből adódóan alkalmas arra, hogy információkat, egy-egy áru vonatkozásában akár a releváns információk teljes körét gyorsan és kényelmesen elérhetővé tegyen. Az interneten megjelentethető és meg is jelenő információk nagy tömege ugyanakkor azt is jelenti, hogy a fogyasztó versenyjogilag figyelembe veendő döntésének meghozatalát általában nem az információk rendelkezésre állásának hiánya nehezíti meg, hanem a nagy mennyiségű információ szelektálása, a releváns információk megtalálása és kiválasztása, s azok feldolgozása. Ebből fakadóan fontos, hogy az áru fogyasztók általi reális megítéléséhez szükséges lényeges információk könnyen elérhetők legyenek, fogyasztóbarát módon kerüljenek elhelyezésre.

A vizsgált állítások alkalmassága a fogyasztók ügyleti döntéseinek befolyásolására

116. A valamely egészségügyi problémával szembesülő fogyasztó (illetőleg a gyermek helyett döntést hozó szülő, gondviselő) ügyleti döntéseinek befolyásolására nyilvánvalóan alkalmasak az olyan állítások, amelyek valamely, a probiotikumok mellett vitaminokat is

tartalmazó terméknek az egészségügyi probléma megoldását lehetővé tevő, adott esetben orvos ajánlásával is hangsúlyozott tulajdonságot tulajdonítanak.

A vizsgált állítások igazolása

117. Az Fttv. 14. §-a rögzíti, hogy ha a vállalkozás a hatóság felhívására a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát nem igazolja, akkor ezt úgy kell tekinteni, hogy a tényállítás nem felelt meg a valóságnak.
118. A kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát tehát a vállalkozás köteles igazolni. Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások igazolása a különös ágazati szabályokhoz igazodik, mivel ezen szabályok alapvetően befolyásolják, hogy a jogszerűen alkalmazható állítások igazolásának milyen módon kell megtörténnie.
119. A Versenytanács megjegyzi, hogy egy reklámállításnak az igazolási kötelezettségre kiható értelmezése során nem bír jelentőséggel, hogy a vállalkozás a kifogásolt állítást miként értelmezi, a közléssel mit szeretett volna kifejezésre juttatni, mivel azt a fogyasztó szempontjából kell értelmezni.

A vizsgálattal érintett termékek

120. A vizsgálattal érintett termékek étrend-kiegészítőként (élelmiszerként) hozhatók forgalomba.
121. Magyarországon az étrend-kiegészítőket (azok hatékony hatósági ellenőrzésének elősegítése céljából) legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártónak vagy az importőrnek kötelessége bejelenteni az OÉTI-nek. A bejelentési (notifikáció) kötelezettség nem jelent mást, mint a termék címkéjének és adatlapjának benyújtását az OÉTI-hez, legkésőbb a termék piacra helyezésének napján. A rendszer nem alkalmas a termék forgalomba kerülésének megakadályozására, csak a piacfelügyeleti munkát segíti elő azzal, hogy probléma, veszély észlelésekor a további intézkedések megtétele céljából értesítést kap az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat.
122. Az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2007. január 19-én lépett hatályba és 2007. július 1-jétől kell alkalmazni. A 1924/2006/EK 13. cikkének (2) bekezdése szerint a tagállamok 2008. január 31-ig az Európai Bizottság rendelkezésre bocsátják azon egészségre vonatkozó állítások listáját, a rájuk vonatkozó tudományos referenciákkal együtt, amelyek az alábbiakról szólnak, vagy azokra utalnak:
- a tápanyag vagy egyéb anyag szerepe a növekedésben, fejlődésben és a szervezet működésében,
 - pszichés állapot és magatartás,
 - a 96/8/EK irányelv sérelme nélkül a fogyás vagy testtömeg kontroll, illetve az éhségérzet csökkentése vagy jóllakottság érzésének növelése, vagy az étrendből hasznosítható energiamennyiség csökkentése.
123. A 1924/2006/EK rendelet - annak 28. cikke alapján, az átmeneti szabályokban meghatározott eltérésekkel - teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban, 2007. július 1-jétől.
124. Az OÉTI az Európai Élelmiszer és Italgyártók Szövetsége által szerkesztett lista, a bejelentett étrend-kiegészítők címkéjén található állítások, valamint a témában érdekelt

élelmiszer előállítók, és forgalmazók beadványainak figyelembevételével összeállította és 2008 januárjának végén eljuttatta az általánosan elfogadott tudományos elveken alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar nemzeti listáját a Bizottsághoz.

125. Az élelmiszerek egészségre gyakorolt hatásával összefüggő állítások vonatkozásában figyelembe veendő a 1924/2006/EK rendelet mellett a nem a betegségek kockázatának csökkentését, illetve a gyermekek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos, egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló, 2012. május 16-i 432/2012/EK bizottsági rendelet előírásai, amely a vállalkozások számára a rendelet hatálybalépését követő 6 hónap időszakot szabott meg az alkalmazásra, annak érdekében, hogy az élelmiszeripari vállalkozók alkalmazkodni tudjanak annak követelményeihez.

Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kereskedelmi kommunikációira irányadó előírások

126. A vizsgálattal érintett termék az étrend-kiegészítők azon kategóriájába tartozik, amelyre az élelmiszerekre vonatkozó általános szabályokat tartalmazó Éltv., továbbá az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) EszCsM rendelet, valamint az 1924/2006/EK rendelet különös tájékoztatási szabályokat állapít meg.

127. A 1924/2006/EK rendelet I. fejezete 2. cikke (fogalommeghatározások) (2) bekezdésének 5. pontja értelmében „egészségre vonatkozó állítás” bármely olyan állítás, amely kijelenti, sugallja vagy sejteti, hogy az adott élelmiszer, élelmiszercsoport vagy annak valamely alkotóeleme és az egészség között összefüggés van.

128. Ha egy áru élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek minősül, akkor az élelmiszerekre, illetőleg az étrend-kiegészítőkre vonatkozó szabályozás alá esik, így meg kell felelnie az adott termék fogyasztók részére történő értékesítésével, az azzal összefüggő kereskedelmi gyakorlatokra irányadó előírásoknak, mindenekelőtt annak, hogy

- betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság élelmiszernek, illetve étrend-kiegészítőnek nem tulajdonítható,
- tápanyag-összetételre vonatkozó állítás kizárólag a jogszabályi előírások szerint tehető egy élelmiszerral kapcsolatban,
- betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszerral, étrend-kiegészítővel összefüggésben csak abban az esetben alkalmazható, ha az a jogszabályok szerinti külön eljárásban engedélyezésre kerül,
- nem betegségek kockázatának csökkentésével vagy a gyermekek egészségével és fejlődésével kapcsolatos, egészségre vonatkozó állítás élelmiszer, illetve étrend-kiegészítő vonatkozásában történő alkalmazására csak a jogszabályok, s különösen a 1924/2006/EK rendelet által rögzített feltételek szerint, az azokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásával van lehetőség.

129. A 1924/2006/EK rendelet rendelkezéseiből következően az élelmiszerek vonatkozásában az egészségre vonatkozó állítások generálisan tiltottak, kivéve, ha azok a 1924/2006/EK rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelnek és az engedélyezett állítások listáján szerepelnek. Vagyis a 10. cikk (1) bekezdésében található tilalom – amely szerint az egészségre vonatkozó állítások élelmiszerek kapcsán történő alkalmazása főszabály szerint tilos – alóli kivétel a 1924/2006/EK rendeletben rögzített konjunktív feltételek teljesülése esetén állapítható meg.

Betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokra vonatkozó állítások

130. Az Éltv. 10. §-ának (3) és (4) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, illetőleg az élelmiszerre vonatkozó reklám - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságot lehetne tulajdonítani, s így az erre irányuló bizonyítási kísérlet, a vállalkozás által beterveztett bizonyítékok a GVH eljárása szempontjából nem bírnak relevanciával.
131. Az Fttv. 1. §-a (4) bekezdésének c) pontja értelmében külön törvény vagy az annak végrehajtására kiadott jogszabály a fogyasztók tájékoztatására vonatkozóan az Fttv.-ben foglalt szabályokon túl szigorúbb szabályokat írhat elő az áru egészségügyi vonatkozásaival összefüggő követelmények érvényesítése céljából. A jelen esetben az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése speciális szabályként az élelmiszerek vonatkozásában rögzíti, hogy az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását [a (4) bekezdés értelmében ez a tilalom az élelmiszerekre vonatkozó reklámokra is alkalmazandó]. Emellett az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése is kimondja, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
132. Az élelmiszereknek tulajdonított gyógyhatással kapcsolatos bírói gyakorlatból megállapíthatóan
- meg kell különböztetni egyrészt a betegségek megelőzésére, kezelésére, vagy gyógyítására alkalmas gyógyszereket, gyógyhatású készítményeket, másrészt az olyan élelmiszereket, amelyek nem a betegség megszüntetését, az egészség helyreállítását célozzák, hanem más módon gyakorolnak pozitív hatást az életműködésre [vö. a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.152/2010/5. számú ítéletével (Vj/209/2007.)],
 - gyógyhatása annak a terméknek van, amely a betegséget megszünteti, az egészséget helyreállítja, azaz egészségessé tesz. Az egészség helyreállítását célzó tevékenység a gyógyítás, amelynek érdekében fogyasztani ajánlott terméknek gyógyító hatású terméknek kell lennie [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.086/2006/6. (Vj/122/2003.), illetve lásd Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
 - az egészségre gyakorolt jótékony, kedvező hatása annak a terméknek van, amely képes az életműködés zavartalanságára, az egészségre kedvező hatást gyakorolni [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.086/2006/6. (Vj/122/2003.), Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
 - amennyiben egy élelmiszernek gyógyító hatása van, kedvezően befolyásolhatja a fogyasztók közérzetét, javíthat az egészségi állapoton, illetve alkalmas a már kialakult

betegségek kezelésére, akkor ez a termék nemcsak úgy általában élelmiszer, hanem gyógyszer [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.603/2010/5. (Vj/97/2007.)],

- ha egy kereskedelmi kommunikáció egy adott élelmiszernek az egészségi állapotban történő drasztikus változást, így különösen egészség helyreállító hatást ígér, akkor olyan tulajdonságokat társít az adott élelmiszerhez, amely hatás csak gyógyszertől várható [Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.127/2004/12. (Vj/103/2003.)],
- minden olyan reklámállítás, amely az adott élelmiszernek egészségi állapotban történő drasztikus (gyors és döntő) változást ígér, olyan tulajdonságokat társít az adott élelmiszerhez, amely hatások csak gyógyszertől várhatóak [lásd a Fővárosi Törvényszék 7.K. 30.155/2006/19. számú ítéletét (Vj/68/2004.)],
- a versenyfelügyeleti eljárásban a GVH-nak a tényállás tisztázása körében nem az a feladata, hogy a különböző engedélyező hatóságok által lefolytatott vizsgálatokat megismételve, vagy azok helyett szakértői bizonyítást folytasson le, az áru azon lényeges tulajdonsága vonatkozásában, hogy az gyógyhatás kiváltására alkalmas-e. A GVH-nak azt kell megítélnie, hogy a reklámállítások kelthették-e azt a képzetet a fogyasztóban, hogy a perbeli készítményeknek gyógyhatása van [lásd a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.185/2004/4. számú ítéletét (Vj/128/2003.), illetőleg a Fővárosi Törvényszék 7.K. 30.155/2006/19. számú ítéletét (Vj/68/2004.)].

Egészségre vonatkozó állítások

133. Az élelmiszerekre, étrend-kiegészítőkre vonatkozó különös ágazati szabályok kihatással vannak az adott, kereskedelmi kommunikációkban tett állítások alkalmazásában megnyilvánuló kereskedelmi gyakorlat GVH általi értékelésére, az állítások igazolásának elfogadhatóságára is.
134. Amint az előzőleg már aláhúzásra került, a kereskedelmi gyakorlat részét képező tényállítás valóságát a vállalkozás köteles igazolni (Fttv. 14. §), az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állítások alkalmazhatóságát ugyanakkor elsődlegesen a különös ágazati szabályok határozzák meg.
135. Az élelmiszerekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Egy állítás GVH előtti eljárásban történő igazolása nem vezethet olyan eredményre, amely (következményeit is tekintve) ellentétes a vonatkozó ágazati jogi szabályozással. Ennek megfelelően egy, a GVH előtt folyamatban lévő eljárás nem eredményezheti, hogy az élelmiszernek egészségre vonatkozó állítás lenne tulajdonítható a jogszabályok által rögzített feltételek teljesülésének hiányában, a jogszabályokban megszabott eljárásrend tiszteletben tartásának mellőzésével. Így a vállalkozásnak a GVH előtti eljárásban az igazolási kötelezettség elsősorban arra terjed ki, hogy az állítás alkalmazására a jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.
136. Amint azt a 1924/2006/EK rendelet preambuluma (14) bekezdése kifejti, az egyes tagállamokban az élelmiszerek címkézésekor és reklámozása során számos olyan, jelenleg is alkalmazott állítás használatos, amelyek olyan anyagokkal kapcsolatosak, amelyek kedvező volta nem igazolt, vagy amelyeket illetően pillanatnyilag nincsen kellő tudományos egyetértés. A 1924/2006/EK rendelet preambuluma aláhúzza, biztosítani kell, hogy az anyag, amelyre az állítás vonatkozik, valóban rendelkezzen kedvező táplálkozási vagy élettani hatással. A preambuluma (16) bekezdése szintén kiemeli, helyénvaló valamennyi fogyasztó védelme a megtévesztő állításokkal szemben. A 1924/2006/EK

rendelet preambuluma (29) bekezdése is azt tükrözi, a szabályozást áthatja az a cél, hogy az egészségre vonatkozó állítások valóságúak legyenek, s ezt szolgálja a 1924/2006/EK rendelet által létrehozott szabályozási rendszer, eljárásrend. Ez összhangban van a szintén a fogyasztók irányában tett állítások valóságnak való megfelelésének biztosítását mint célt szolgáló Fttv.-nek a tényállítás valóságának igazolásával kapcsolatos előírásával is. A két szabályozás ebben megmutatkozó összhangja az Fttv. körében megkövetelt igazolás vonatkozásában azzal a következménnyel jár, hogy az élelmiszerek kapcsán tett egészségre vonatkozó állítások igazolása az ágazati szabályozáshoz igazodik, s a vállalkozásnak elsődlegesen a 1924/2006/EK rendeletnek [illetőleg hatályba lépését követően a Bizottság nem a betegség kockázatának csökkentését, illetve a gyermek fejlődését és egészségét érintő, élelmiszerekkel kapcsolatos egészségre vonatkozó, engedélyezett állítások jegyzékének megállapításáról szóló 432/2012/EU rendeletnek] való megfelelést kell igazolnia az Fttv. szerinti eljárásban is. Ez utóbbi esetben az is szükséges, hogy az adott állítás alkalmazása (a jogszabályban szerepeltetett) feltételeinek teljesülése is bizonyítást nyerjen, így különösen az, hogy a termék az állításban ígért hatáshoz szükséges mennyiségben tartalmazza az adott (táp)anyagot.

137. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács az élelmiszerek esetében az egészségre vonatkozó állítások bizonyítottsága kapcsán meghatározó jelentőséget tulajdonít a 1924/2006/EK rendeletnek (és hatályba lépését követően a 432/2012/EU rendeletnek) való megfelelés vállalkozás általi bizonyításának.

VIII.

A vizsgált kereskedelmi gyakorlat jogi értékelése

A Lactiv termékekre vonatkozó, a jelen eljárásban nem értékelt, egészségre vonatkozó állítások

138. Valamely étrend-kiegészítő valós tulajdonságának megítélése elsősorban az e vonatkozásban szakmai tudással rendelkező, az ágazati rendelkezésekre figyelemmel eljáró és döntéseket hozó hatóság kompetenciája. A GVH eljárásának célja az áruval kapcsolatos tájékoztatás (reklám) minősítése, amely így magában foglalja annak elbírálását is, hogy az áru megítélésére hivatott, szakmai tudással rendelkező hatóság által elismert tulajdonságok és a reklámok között összhang van-e vagy sem. A jelen esetben ez azt eredményezi, hogy

- a GVH nem értékeli a Lactiv termékek kapcsán tett, az OÉTI által valamilyen formában elismert, illetőleg az iratokból megállapíthatóan az OÉTI előtti ismertté vált és nem vitatott állításokat,
- a GVH eljárása szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bír, hogy a vizsgált kereskedelmi kommunikációk összhangban voltak-e az OÉTI által elismert, illetőleg az OÉTI által ismert és nem vitatott tulajdonságokkal.

139. A rendelkezésre álló, elsősorban az érintett termékek notifikációs eljárása kapcsán született iratokból megállapíthatóan a Lactiv termékek a Versenytanács megítélése szerint a meg nem kérdőjelezetten az ágazati szabályok ismeretében, azoknak megfelelően eljáró OÉTI által valamilyen formában elismerten, illetőleg nem vitatottan a következő, a jelen eljárásban releváns tulajdonságokkal rendelkeznek:

- a probiotikumok vonatkozásában:

- a Lactiv-ban lévő probiotikus lactobacillusok az emberi bélbaktérium flóra legfontosabb összetevőiként hozzájárulnak az egészséges bél mikroflóra kialakításához, ezzel a jó közérzet megőrzéséhez,
- a termék alkalmazható a bélflóra egyensúlyának fenntartására,
- a tejsavbaktériumok alkalmazása javasolható a bélflóra helyreállítására, antibiotikum vagy más gyógyszeres kezelés után,
- a bélflórának a termékek alkalmazásával történő helyreállítása a bélfunkciók mennyiségi és/vagy minőségi megváltozása esetén javasolt. A legfontosabb okok közé az antibiotikus kezelések, táplálkozási zavarok, csökkent mennyiségű diétás rost bevitel, klimatikus és higiéniai változások, stressz, influenza sorolhatók,
- a probiotikus baktériumok úgy bontják le a táplálékkal felvett szénhidrátokat, hogy az emésztési folyamat rövid szénláncú zsírsavakat (például acetátot, propionátot és butirátot) eredményez. Ezek a vegyületek serkentik a sejtnövekedést a bélben, elősegítik a víz és ásványi sók felszívódását, megakadályozzák a gombák, élesztőgombák és kóros baktériumok elszaporodását,
- a vitaminok vonatkozásában (a Lactiv Baby termék kivételével):
 - a B-vitamin csoport alapvető fontosságú
 - a szervezet fő energiatermelő folyamataiban,
 - a fehérje-, lipid- és nukleinsav szintézisben és lebontásban,
 - az idegrendszer egészséges működésének fenntartásában,
 - a bőr és a haj egészséges szerkezetének kialakulásában.

140. A Versenytanács nem értékeli az ágazati előírásokat nyilvánvalóan szem előtt tartó OÉTI által valamilyen formában elismert, illetőleg az OÉTI által ismert és nem vitatott tulajdonságok körén belül maradó állításokat.

141. A Versenytanács megjegyzi, azt az állítást sem ítéli kifogásolhatónak, így megvizsgálandónak, amely szó szerint ugyan nem azonos egy, az OÉTI által elismert állítással, azonban az állítás a megszövegezése és megjelenítése révén a fogyasztói értelmezés szerint ugyanazzal a jelentéssel bír, mint az OÉTI által valamilyen formában elismert (valamely dokumentációban megjelenített) állítás.

142. A Versenytanács emlékeztet továbbá, hogy az 1924/2006/EK rendelet 13. cikkének (3) bekezdésében említett lista elfogadását követően módosult az élelmiszerek kapcsán alkalmazható, egészségre vonatkozó állítások alkalmazásának a jogi környezete, amelyre a jövőben az eljárás alá vontnak különös figyelmet kell szentelnie.

A Lactiv termékekre vonatkozó, a jelen eljárásban kifogásolt állítások

143. A Versenytanács kifogásolhatónak ítéli

- azokat a kereskedelmi kommunikációkat, amelyek az alábbi jogszabályi tilalmakba ütköznek:
 - élelmiszereknek (étrend-kiegészítőnek) nem tulajdonítható betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonság, illetve nem kelthető ezen tulajdonságok meglétének benyomása,

- élelmiszer (étrend-kiegészítő) kapcsán nem tehetők olyan egészségre vonatkozó állítások, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek ajánlásaira hivatkoznak,
- azokat a kereskedelmi kommunikációkat, amelyek olyan, a Lactiv termékek kapcsán alkalmazott, egészségre vonatkozó állításokat tartalmaznak, amelyeket az OÉTI valamilyen formában nem ismert el, illetve amelyeket az OÉTI vitatott, szem előtt tartandó az előzőekben már kiemelt alapelv: élelmiszerekkel kapcsolatosan főszabályként tilos egészségre vonatkozó állítások közzététele. Egészségre vonatkozó állításokat az eljárás alá vont - a 1924/2006/EK rendelet átmeneti szabályait is szem előtt tartva – csak akkor alkalmazhatott volna, ha az állítások megfeleltek volna a kivétel konjunktív követelményeinek és e konjunktív feltételek mindegyikét az állítások közreadása előtt bizonyítani tudta volna. Ezek vonatkozásában az eljárás alá vontnak igazolnia kellett volna, hogy az általa tett, egészségre vonatkozó állítások alkalmazására a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban került sor,
- azokat az állításokat, amelyek valótlan információt tartalmaznak a Lactiv termékek, illetőleg valamely Lactiv termék vitamintartalmával kapcsolatban.

A Lactiv termékek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére való alkalmasságára vonatkozó állítások

144. Az OÉTI-nek a Lactiv termékekkel kapcsolatos megnyilatkozásai támpontot nyújtottak a Versenytanács számára annak megítélésében, hogy egy állítás
- a betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságaira utaló állításnak vagy
 - az egészségre vonatkozó állításnak
- minősül-e.
145. A Versenytanács megállapította, hogy nem tekinthetők betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó állításnak a bélflóra helyreállítására való alkalmasságot ígérő állítások [egyes kereskedelmi kommunikációk (az eljárás alá vont honlapja, egyes nyomtatott sajtóban megjelent reklámja és eladáshelyi reklámjai) azt közlik, hogy a Lactiv hozzájárul a bélflóra (normál) egyensúlyának a megteremtéséhez, egyensúlyba hozza a bélflórát, segíthet/segít a(z egészséges) bélflóra helyreállításában].
146. Azonban a Versenytanács betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságaira utaló állításnak minősítette a következőket:
- az eljárás alá vont által alkalmazott, a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációk közül a Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámok közlik, hogy az antibiotikum, a fertőzés és a stressz pusztítja a bélflórát, majd arról tájékoztatták a fogyasztókat, hogy a reklámozott termékek alkalmazása révén gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák,
 - a Story című lap 2012/16. és a Best című lap 2012/17. számában megjelent reklám, valamint a gyógyszertárakban elhelyezett Lactiv patikai plakát a Lactiv termékek kapcsán közli, hogy a bélflóra helyreállítása révén a termékek segíthetnek megszüntetni a hasi panaszokat.
 - a Nők Lapja című újság 2012/15. számában, a Maxima, a Marie Claire és az Elle című lapok 2012/16-19. számaiban, illetve a Meglepetés című lap 2012/18. számában

megjelent reklám, továbbá a Lactiv patikai leaflet szerint a Lactiv kapszula ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés okozta fáradékonyságot.

147. A Versenytanács megállapította, hogy az ezen állításokban közölt hatásokat nem lehet csak általános pozitív élettani hatásként értelmezni, mert az állítások kifejezetten betegségek megelőzésére, kezelésére vagy gyógyítására, az egészség helyreállítására utalnak, s drasztikus (gyors és döntő) változást ígérnek a fogyasztó egészségi állapotában.
148. Versenytanács az eljárás alá vont álláspontja kapcsán megjegyzi, hogy a betegségek és a tünetek BNO kódrendszeren belüli elkülönítése nem igazolja azt racionálisan, hogy az ésszerűen eljáró fogyasztó valamilyen betegség, működési zavar és rendellenesség esetén különbséget tenne egy komplex tünet-együttes és egy nevesíthető betegség között. Különösen nem értelmezhető ez az elkülönítés megelőzés esetén. A BNO kódok kapcsán megjegyzi továbbá, hogy betegségekhez kapcsolódó, egészséggel kapcsolatos problémákat is rendszereznek ezen kódok, mint ahogyan az Fttv. feketelistájának 17. pontjában sem csupán a nevesített betegségek, hanem az emberi szervezet működési zavarainak vagy rendellenességeinek gyógyítása is szerepel.
149. Versenytanács megjegyzi azonban azt is, hogy a jelen esetben értékelt állítások kapcsán nem azt valószínűsíti, hogy azok közvetlenül az alapbetegségekre vonatkoznak.
150. Amint az már előzőleg aláhúzásra került, az Éltv. 10. §-ának (3) és (4) bekezdése értelmében az ételminőség-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, illetőleg az ételminőségre vonatkozó reklám - ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik - nem tulajdoníthat az ételminőségre vonatkozó megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelet 6. §-ának (2) bekezdése szintén kimondja, hogy az étrend-kiegészítő jelölése, megjelenítése és reklámozása során tilos a terméknek betegséget megelőző vagy gyógyító hatást tulajdonítani, illetve ilyen tulajdonságra utalni.
151. Az ételminőségekkel kapcsolatban alkalmazott állítások vállalkozások általi igazolására a jogszabályi tilalmak, korlátok között kerülhet sor. Az eljárás alá vont egyes kereskedelmi kommunikációiban az étrend-kiegészítőnek (ételminőségek) minősülő termékeinek betegség megelőzésére, gyógyítására, illetőleg kezelésére vonatkozó hatást tulajdonított.
152. A Versenytanács megítélése szerint a jelen ügyben nem bír relevanciával a GVH P/704/2010. számú panaszos eljárásban megfogalmazott, az eljárás alá vont által hivatkozott álláspontja. A P/704/2010. számú panaszos eljárásban a GVH kifejezetten egy gyógyszer mellékhatásaként jelentkező tünetről, az arra vonatkozó konkrét felvetésre reagálva alakította ki az álláspontját.
153. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont 2012. január 10. és május 13. között jogsértést valósított meg azáltal, hogy egyes termékeinek gyógyhatást tulajdonított amikor
- a Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámokban azt állította, hogy a reklámozott termékek alkalmazása révén gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák,
 - a Story című lap 2012/16. és a Best című lap 2012/17. számában megjelent reklámokban, valamint a gyógyszertárakban elhelyezett Lactiv patikai plakáton azt

állította, hogy a Lactiv termékek a termékek segíthetnek megszüntetni a hasi panaszokat,

- a Nők Lapja című újság 2012/15. számában, a Maxima, a Marie Claire és az Elle című lapok 2012/16-19. számaiban, illetve a Meglepetés című lap 2012/18. számában megjelent reklámokban, továbbá a Lactiv patikai leaflet-ben azt állította, hogy a Lactiv kapszula ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés okozta fáradékonyságot.

154. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával megsértette az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdését, mert betegség gyógyítására vonatkozó tulajdonságot tulajdonította a Lactiv termékeknek.

A Lactiv termékekkel kapcsolatos kifogásolt, egészségre vonatkozó állítások

155. Amint azt a Versenytanács előzőleg már leszögezte,

- nem fogalmaz meg kifogást az ágazati előírásokat nyilvánvalóan szem előtt tartó OÉTI által valamilyen formában elismert állításokkal szemben,
- az eljárás alá vont a Lactiv termékekkel összefüggésben nemcsak olyan egészségre vonatkozó állításokat alkalmazhat, amelyeket az OÉTI valamilyen módon elismert, hanem olyanokat is, amelyeket az OÉTI semmilyen formában sem értékelt, azzal, hogy ezek esetében az eljárás alá vontnak igazolnia kellett volna, hogy az általa tett, egészségre vonatkozó állítások alkalmazására a vonatkozó jogszabályi előírásokkal összhangban került sor.

156. Az eljárás alá vont a jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációiban több olyan egészségre vonatkozó állítást fogalmazott meg,

- amelyeket az OÉTI semmilyen formában nem ismert el,
- amelyek alkalmazásának jogszerűségét az eljárás alá vont nem igazolta.

157. Az eljárás alá vont az alábbi, a Versenytanács álláspontja szerint kifogás alá eső egészségre vonatkozó állításokat tette a Lactiv termékekkel kapcsolatban:

- a Lactiv granulátum és a Lactiv szuszpenzió alkalmazásával „erősödhet a természetes védekezőképesség” (Lactiv granulátum 30s és Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámok), a Lactiv termékek révén „erősítheti a természetes védekezőképességet” (Story 2012. 16. hét, Best 2012. 17. hét),
- „a Lactiv probiotikumok ... vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentsék a bélflórakárosodást kísérő vitaminhiányt is” (Nők Lapja 2012. 15. hét, Maxima 2012. 16-19. hét, Marie Claire 2012. 16-19. hét),
- „különösen érdemes odafigyelni az egészség és a természetes védekezőképesség megtartására [...] Ebben segíthet a Lactive Acute szuszpenzió ampulla” (Nők Lapja 2012. 15. hét),
- napi egy ampulla Lactive Acute szuszpenzió biztosítja „a szervezet számára szükséges energiát” (Elle 2012. 16-19. hét),
- „a Lactiv kapszula szedése hozzájárulhat az egészséges emésztéshez” (Lactiv laikus leaflet).

158. Ezen állítások a Lactiv termékek vonatkozásában az OÉTI semmilyen elismerésnek minősülő megnyilvánulása nem támasztja alá, s alkalmazásuk jogszerűségét az eljárás alá vont más oldalról sem igazolta sem egyértelmű tartalmi, sem mennyiségi szempontból.
159. Az eljárás alá vont ugyan csatolta az általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar listájának 194-202. pontjait, azonban a listán nem szerepelt olyan állítás, amely megfeleltethető lenne
- „a Lactiv probiotikumok ... vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentsék a bélfloarakárosodást kísérő vitaminhiányt is”,
 - napi egy ampulla Lactive Acute szuszpenzió biztosítja „a szervezet számára szükséges energiát” és
 - „a Lactiv kapszula szedése hozzájárulhat az egészséges emésztéshez”
- állításoknak.
160. Eljárás alá vont hivatkozott továbbá a termékek (B6, B12) vitamintartalmára a fenti állítások kapcsán, azonban nem ismertette, nem igazolta, hogy ezen termékek milyen dokumentáció, milyen mértékű vitamintartalom alapján tekinthetők pl. az adott vitamin forrásának, illetve pl. milyen felszívódási jellemzők, bevitt mennyiségek, szervezeti reakciók mellett, milyen körülmények között valósak az állítások – tehát milyen logikai és biológiai összefüggés van a termék esetében a vitamintartalom és a vitaminhiány csökkentése vagy más élettani hatás között.
161. A listán szerepel „a probiotikumok hozzájárulnak a bélfloóra egyensúlyának fenntartásához, így egészségünk megőrzéséhez”, azonban a Lactiv granulátum 30s és Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámok, illetve a Story 2012. 16. heti és a Best 2012. 17. heti számában megjelent reklám nem egyszerűen a bélfloóra egyensúlyának fenntartásához való hozzájárulást ígérték, hanem a természetes védekezőképesség erősödését.
162. A lista a Lactobacillus acidophilus Lafti L10 (CBS 116.411) esetén a „hozzájárul a szervezet természetes védekezőrendszerének/immunrendszerének megfelelő működéséhez” állítást, mindazonáltal az eljárás alá vont nem bizonyította, hogy
- a Lactive Acute szuszpenzió ampulla termékben található Lactobacillus acidophilus azonos a listán feltüntetett Lactobacillus acidophilus Lafti L10 (CBS 116.411) baktériummal – miközben az OÉTI a Lactiv Baby termék kapcsán a 2012. augusztus 30-i igazolásában éppen arra mutatott rá, hogy a termék címkéjén feltüntetett mikroorganizmusok törzs és faj azonosítása nem pontos (pl. Lactobacillus acidophilus pontos azonosítása hiányzik),
 - a Lactobacillus acidophilus a listán szereplő mennyiségben található meg a Lactive Acute szuszpenzió ampulla termékben. A lista az adott állítás kapcsán min. 2×10^{10} élőcsíra / napi adag mennyiséget jelzett. Nem ismert, hogy a Lactive Acute szuszpenzió ampulla esetében a 12,000 mg mennyiség megfelel-e ennek a követelménynek (a Lactiv Baby esetében ismert, hogy a 25 mg $3,8 \times 10^9$ mennyiségnek felel meg).
163. Az eljárás alá vont előadta, hogy a Lactiv kapszula, a Lactiv granulátum és a Lactive Acute termékek 2007-ben történt notifikációja idején a nevezett termékek összetevőivel kapcsolatosan alkalmazható állításokkal kapcsolatosan hivatalos EFSA-vélemény nem volt, s a nyilvántartásba vétel fent jelzett időpontjában nemzetközi lista nem lévén, a

termékek csomagolásán megjelölt állításokat az „Általánosan elfogadott tudományos bizonyítékokon alapuló egészségre vonatkozó állítások magyar listája” ([1924/2006/EK rendelet 13. cikk (2) bekezdés], valamint a termékek előállítója által rendelkezésre bocsátott összefoglaló alapján fogadta el az OÉTI. Ezzel összefüggésben a Versenytanács kiemeli, hogy eljárás alá vont kereskedelmi gyakorlata maradéktalanul nem volt összhangban sem az OÉTI eljárás alá vont által hivatkozott listájával, sem az OÉTI-hez benyújtott használati útmutatóban foglaltakkal, miközben már ismertek voltak az EFSA-nak a probiotikumokkal kapcsolatos, az eljárás alá vont által a kereskedelmi kommunikációkban alkalmazott állítások szempontjából kedvezőtlen véleményei.

164. Megjegyzi továbbá a Versenytanács, hogy az OÉTI az eljárás alá vont által hivatkozott tájékoztatásokban nem azt mondja, hogy a vállalkozás jogszerűen reklámozta termékét, hanem arra hívja fel a figyelmet (sablonyszerűen), hogy a szabályozás változik.

165. Az eljárás alá vont egyéb nyilatkozatai, illetőleg az általa becsatolt és a Versenytanács által megvizsgált további dokumentumok elégtelenek voltak az állítások alkalmazása jogszerű voltának igazolására. Az állítások szakmai szempontból történő értékelését elvégezte az EFSA, s az eljárás alá vont által alkalmazott állításokat nem ítélte megalapozottnak. A Versenytanács nem látott alapot arra, hogy eltérjen az EFSA álláspontjától. A jelen esetben ugyan nem az volt az elvárás, hogy az érintett állítások megfeleljenek a hivatkozott, de csupán 2012. december 14-től alkalmazandó listának, hanem az, hogy az eljárás alá vont igazolja az általa alkalmazott állításokat az általános tudományos bizonyítékok alapján (pl. tartalmilag, mennyiségileg), miközben az érintett lista tartalma is adhatott volna egyfajta iránymutatást.

166. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont 2012. január 10. és május 13. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor

- a Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámokban azt állította, hogy a Lactiv granulátum és a Lactiv szuszpenzió alkalmazásával „erősödhet a természetes védekezőképesség”,
- a Story című lap 2012. 16. heti és a Best című lap 2012. 17. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy a Lactiv termékek révén „erősítheti a természetes védekezőképességet”,
- a Nők Lapja című lap 2012. 15. heti, a Maxima című lap 2012. 16-19. heti és a Marie Claire című lap 2012. 16-19. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy „a Lactiv probiotikumok ... vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentse a bélflórakárosodást kísérő vitaminhiányt is”,
- a Nők Lapja című lap 2012. 15. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy a Lactive Acute szuszpenzió ampulla segíthet az egészség és a természetes védekezőképesség megtartására,
- az Elle című lap 2012. 16-19. számában megjelent reklámban azt állította, hogy napi egy ampulla Lactive Acute szuszpenzió biztosítja „a szervezet számára szükséges energiát”,
- a gyógyszertárakban alkalmazott Lactiv laikus leaflet-ben azt állította, hogy „a Lactiv kapszula szedése hozzájárulhat az egészséges emésztéshez”.

167. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával megsértette

- egyrészt – az Fttv. 6. §-a (1) bekezdés b) pontjának bj) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával – az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat, mert a fenti állítások valótlan információt tartalmaztak a Lactiv termékek egészségre gyakorolt hatásáról, s ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíthette, amelyet egyébként nem hozott volna meg,
- másrészt az Éltv. 10. §-ának (2) bekezdésének b) pontját, mert a Lactiv termékeknek olyan hatást, tulajdonságot tulajdonított, amellyel azok valójában nem rendelkeznek.

A Lactiv termékek orvos általi ajánlása

168. Az összetett szabályozási háttér miatt előzetesen kiemelendő, hogy a mögöttes, védendő fogyasztói érdek azonos: az információs aszimmetria oldása, a fogyasztói tájékoztatás javítása, a piaci szereplők működése és a fogyasztói döntések segítése érdekében. Egy emberi szervezetre ható, élettani hatással bíró termék (legyen az élelmiszer, gyógyászati segédeszköz vagy gyógyszer) esetében egy szakmai felhasználó, egy egészségügyi szakember ajánlása vagy az arra való hivatkozás kétségtelenül olyan bizalmi elem, amely a fogyasztói döntésre érdemi hatással lehet.

169. A jogalkotó az Fttv.-ben és az Éltv.-ben (valamint a 1924/2006/EK rendeletben²¹) is általánosan tiltja a valótlan tájékoztatásokat, illetve közvetve és közvetlenül is előírja az érthetőség követelményét. Erre való tekintettel az eljárás alá vont által hangsúlyozott – alapvetően tervezetekben, véleményekben megjelenő - jogalkotói szándék, miszerint élelmiszerek esetében nem pusztán az orvosi ajánlások, hivatkozások tilalmazottak, hanem a valótlan, megalapozatlan hatásokra vonatkozó orvosi ajánlások, nem fogadható el, hiszen ebben a környezetben minden megalapozatlan, általános tudományos bizonyítást nélkülöző állítás tilalmazott – a forrástól függetlenül.

170. Az eljárás alá vont a Lactiv granulátum 30s, a Lactiv granulátum 15s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámokban megjelenő szereplő nemcsak szülőként, hanem hangsúlyozottan orvosként ajánlja a Lactiv granulátum, illetőleg a Lactiv szuszpenzió terméket, amint az egyértelműen megfogalmazódik a televíziós reklámokban megjelenő feliratból („dr. Kovács Ágnes, házi orvos és anya”) és a reklámokban szereplő személy szájából elhangzó közlésekből („Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom”), úgy, hogy a reklámban elhangzott vagy (bizonyos helyzetekre „kipipált” megoldásként) megjelenített egészségre ható vagy egyéb állítás neki tulajdonítható, a személyéhez is kapcsolódik.

171. Mindeközben – az eljárás alá vont által hivatkozott Gyftv.-beli, gyógyszerekre vonatkozó tilalmon túl – a minden tagállamban közvetlenül és kötelezően alkalmazandó 1924/2006/EK rendelet 12. cikkének c) pontja alapján nem engedhetők meg az olyan egészségre vonatkozó állítások alkalmazása étrend-kiegészítők esetében sem, amelyek egyes orvosok vagy egészségügyi szakemberek ajánlásaira hivatkoznak. A Versenytanács álláspontja szerint ennek az ajánlásra történő hivatkozásnak nem kell közvetlennek, kifejezettnek lennie („XY orvos a Z terméket ajánlja”), hanem ez megvalósulhat közvetett hivatkozás által is, minden olyan esetben, amikor az állítás bármilyen formában

²¹ (17) preambulumbekkezdés: A tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állítások alkalmazásával kapcsolatban elsősorban a tudományos megalapozottságot kell figyelembe venni, és az élelmiszeripari vállalkozóknak igazolniuk kell a feltüntetett állításokat. Az állításoknak az összes rendelkezésre álló tudományos adat és a bizonyítékok értékelése révén tudományosan bizonyítottnak kell lenniük.

megerősítést nyer egy vagy több orvos, egészségügyi szakember (pl. gyógyszerész) kereskedelmi kommunikációban történő megjelenítése által, amely akár az orvos egészségügyi szakember kifejezetett megnyilatkozása nélkül is megvalósulhat, már önmagában a kereskedelmi kommunikációban történő feltűnése révén.

172. Az eljárás alá vont televíziós reklámjaiban figyelmen kívül hagyta a jogszabályi tilalmat, a reklám állításait, a reklámállításokat olyan személy révén közvetíti, akinek alkalmazásával az állítás hitelességének érzete erősödik, s ezáltal a fogyasztók üzleti döntése érzékelhetően torzulhat.
173. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése általános éllel mondja ki, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat. Az Fttv. generálklauzulája a legáltalánosabban megtiltja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot.
174. Az Fttv. 3. §-ának (2) bekezdése értelmében nem tesz eleget a vállalkozás a szakmai gondosság követelményének, ha (az egyéb feltételek teljesülése mellett) nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel jár el. A szakismeretnek legalább olyan szintűnek kell lennie, hogy a vállalkozás a fogyasztók tájékozott üzleti döntések meghozatalának alapjait megteremtő, ezt célzó jogszabályi előírásokat (ideértve a jogszabályban rögzített tilalmakat) tiszteletben tartva járjon el.
175. Az élelmiszerek, étrend-kiegészítők kapcsán tett állítások alkalmazhatósága szempontjából kiemelkedő szerepük van az ágazati szabályoknak. Amint azt a Fővárosi Ítéltáblának a Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II. 39.262/2007/5. számú ítéletével hatályában fenntartott, 2.Kf. 27.616/2006/7. számú ítélete rögzítette, nem lehet tisztességes egy magatartás, ha az a törvényi és egyéb jogszabályi előírásokba ütközik (Vj/86/2004.). Ezzel összhangban lévő döntést hozott a Fővárosi Törvényszék 3.K. 32.097/2010/6. számú jogerős ítéletében (Vj/89/2009.), egyetértve azzal, hogy a jogszabályba ütköző kereskedelmi magatartás nyilvánvalóan és egyértelműen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül és tilalmazott, s ebből a szempontból közömbös, hogy a vállalkozás bizonyította-e ezen reklámokban megfogalmazott állításait.
176. A szakmai gondosság másik eleme, a jóhiszeműség és tisztesség elve a korrektség, tisztesség objektív követelményét támasztja a vállalkozással szemben. A jóhiszeműség és tisztesség elve egyfajta erkölcsi, etikai alappal bíró követelmény, amely érvényesülni rendeli a megbízhatóságot, azzal, hogy a bizalom a fogyasztó oldalán oly módon jelentkezik, hogy a fogyasztó bízhat abban, a vállalkozás jóhiszemű és tisztességes, a jogszabályi előírásokkal összhangban lévő, a jogszabályi tilalmakat elkerülő kereskedelmi gyakorlatot folytat vele kapcsolatban.
177. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapítja, az eljárás alá vont 2012. január 10. és április 23. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor televíziós reklámjaiban a jogszabályi tilalom ellenére az olyan egészségre vonatkozó állításokat alkalmazott, amelyek egy orvos ajánlásaira hivatkoztak.
178. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával – tekintettel az Fttv. 3. §-a (2) bekezdésében foglaltakra – megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat.

Valótlan állítások a Lactiv termékek vitamintartalmával kapcsolatban

179. A Lactiv Acute, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó szuszpenzió, a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó kapszula és a Lactiv, probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó granulátum ötféle probiotikumot és hatféle vitamint, míg a Lactiv

Baby, probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió ötféle probiotikumot tartalmaz.

180. Az eljárás alá vont által alkalmazott televíziós reklámokban szóban („Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom”) és a képi megjelenítés (5 probiotikum + 6 vitamin Lactiv termékcsalád tartalmú piktogram) révén oly módon történik utalás az 5 probiotikumra és a 6 vitaminra, hogy az nem csak a kapszulára, a granulátumra, illetőleg szuszpenzióra, hanem a teljes termékcsaládra, annak minden tagjára vonatkozik. Az apró betűs részben ugyan közlésre kerül, hogy a Lactiv Baby vitaminokat nem tartalmaz, azonban ez a közlés a televíziós reklám sajátosságaiból adódóan nem válik a fogyasztó által ténylegesen észlelhető és észlelt üzenet részévé. Ez a reklámállítás ugyanakkor nem felel meg a valóságnak, mert a Lactiv Baby nem tartalmaz vitaminokat.

181. A Metropol című lap 2012. április 16-i számában megjelent reklámban szerepelt a

PROBIOTIKUM

5+6

VITAMIN

LACTIV TERMÉKCSALÁD

jelölés, amely ezáltal minden Lactiv termékre vonatkoztatja a közlést, miközben a Lactiv Baby nem tartalmaz vitaminokat, amelyről a reklám nem ad tájékoztatást.

182. A fenti hirdetés kapcsán a Versenytanács megjegyzi, hogy ugyan csak a szuszpenzió doboza látható és kerül megnevezésre a reklámban, azonban a kifogásolt képi megjelenítés kifejezetten a Lactiv termékcsaládot nevesíti és többszámban utal a termékek étrend-kiegészítő mivoltára.

183. Más, érintett kereskedelmi kommunikációkat a Versenytanács nem ítélte kifogásolhatónak, figyelemmel az alábbiakra:

- a Nők Lapja 2012. 15. heti, a Maxima 2012. 16-19. heti és a Marie-Claire 2012. 16-19. heti reklámjának apró betűs részéből a fogyasztó számára kiderülhetett, hogy a reklám csak a három, vitamint is tartalmazó termékre vonatkozik,
- a Story 2012. 16. heti és a Best 2012. 17. heti számában megjelent reklámban, valamint a Lactiv laikus leaflet esetében az apró betűs részben közlésre került, hogy a Lactiv Baby nem tartalmaz vitaminokat,
- a Lactiv Baby laikus leaflet közölte, hogy a Lactiv Baby termék nem tartalmaz vitaminokat,
- a beltéri plakát esetében az apró betűs részben szerepelt, hogy a Lactiv Baby vitaminokat nem tartalmaz, azzal, hogy a plakát alkalmazásának pontos körülményei nem ismertek,
- a honlap több helyen közölt arra vonatkozó információkat, hogy a Lactiv Baby nem tartalmaz vitaminokat.

184. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont 2012. január 10. és április 23. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor televíziós reklámjaiban és a

44.

Metropol című újság 2012. április 15-i számában megjelent reklámjában valótlanul azt állította, hogy a Lactiv Baby probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió elnevezésű termék vitaminokat is tartalmaz.

185. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával – tekintettel az Fttv. 6. §-a (1) bekezdése b) pontjának ba) alpontjában foglaltakra – megsértette az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében foglalt tilalmat, mivel valótlan információt közölt a termék összetételéről.

Az eljárás alá vont felelőssége

186. Az Fttv. 9. §-a alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértéséért felel az a vállalkozás, amelynek a kereskedelmi gyakorlattal érintett áru értékesítése, eladásának ösztönzése közvetlenül érdekében áll, abban az esetben is, ha a kereskedelmi gyakorlatot szerződés alapján más személy valósítja meg a vállalkozás érdekében vagy javára.

187. Az Fttv. tehát az ún. „érdek-elvet” tekinti a felelősség megállapíthatósága alapjának. Az Fttv. értelmében elsődlegesen azon vállalkozások felelőssége állapítható meg a közzétett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tekintetében, amelynek az értékesítés, eladásösztönzés közvetlenül érdekében áll.

188. A jelen eljárásban vizsgált kereskedelmi kommunikációkat megjelentető eljárás alá vont az érintett Lactiv termékekből származó árbevétele miatt egyértelműen érdekelt azok értékesítésében.

189. A fentiek alapján megállapítható az eljárás alá vont Fttv. 9. §-ának (1) bekezdése szerinti érdek-elvű felelőssége a vizsgált kereskedelmi gyakorlattal kapcsolatban.

Összefoglalás

190. Figyelemmel a fentiekre a Versenytanács a Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján megállapítja, hogy

- az eljárás alá vont 2012. január 10. és május 13. között jogsértést valósított meg azáltal, hogy egyes termékeinek gyógyhatást tulajdonított amikor
 - a Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámokban azt állította, hogy a reklámozott termékek alkalmazása révén gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák,
 - a Story című lap 2012/16. és a Best című lap 2012/17. számában megjelent reklámokban, valamint a gyógyszertárakban elhelyezett Lactiv patikai plakáton azt állította, hogy a Lactiv termékek a termékek segíthetnek megszüntetni a hasi panaszokat,
 - a Nők Lapja című újság 2012/15. számában, a Maxima, a Marie Claire és az Elle című lapok 2012/16-19. számaiban, illetve a Meglepetés című lap 2012/18. számában megjelent reklámokban, továbbá a Lactiv patikai leafletben azt állította, hogy a Lactiv kapszula ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés okozta fáradékonyságot,
- az eljárás alá vont 2012. január 10. és május 13. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor

- a Lactiv granulátum 30s és a Lactiv szuszpenzió 30s jelölésű televíziós reklámokban azt állította, hogy a Lactiv granulátum és a Lactiv szuszpenzió alkalmazásával „erősödhet a természetes védekezőképesség”,
 - a Story című lap 2012. 16. heti és a Best című lap 2012. 17. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy a Lactiv termékek révén „erősítheti a természetes védekezőképességet”,
 - a Nők Lapja című lap 2012. 15. heti, a Maxima című lap 2012. 16-19. heti és a Marie Claire című lap 2012. 16-19. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy „a Lactiv probiotikumok ... vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentsék a bélflórákárosodást kísérő vitaminhiányt is”,
 - a Nők Lapja című lap 2012. 15. heti számában megjelent reklámban azt állította, hogy a Lactive Acute szuszpenzió ampulla segíthet az egészség és a természetes védekezőképesség megtartására,
 - az Elle című lap 2012. 16-19. számában megjelent reklámban azt állította, hogy napi egy ampulla Lactive Acute szuszpenzió biztosítja „a szervezet számára szükséges energiát”,
 - a gyógyszertárakban alkalmazott Lactiv laikus leaflet-ben azt állította, hogy „a Lactiv kapszula szedése hozzájárulhat az egészséges emésztéshez”,
 - az eljárás alá vont 2012. január 10. és április 23. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor televíziós reklámjaiban a jogszabályi tilalom ellenére az olyan egészségre vonatkozó állításokat alkalmazott, amelyek egy orvos ajánlásaira hivatkoztak,
 - az eljárás alá vont 2012. január 10. és április 23. között fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatot folytatott, amikor televíziós reklámjaiban és a Metropol című újság 2012. április 16-i számában megjelent reklámjában valótlanul azt állította, hogy a Lactiv Baby probiotikumokat tartalmazó étrend-kiegészítő szuszpenzió elnevezésű termék vitaminokat is tartalmaz.
191. Az eljárás alá vont ezzel a magatartásával megsértette
- az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének b) pontját és 10. §-ának (3) bekezdését,
 - az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdését, az. Fttv. 3. §-a (2) bekezdésének és 6. §-a (1) bekezdése b) pontja ba) és bj) alpontjában foglalta tekintettel.
192. A jogsértéssel érintett időszak végét, 2012. május 13-át a Versenytanács egyes, jogsértő kereskedelmi kommunikációt tartalmazó újságok 2012. 19. hetéig tartó érvényességi idejét szem előtt tartva állapította meg.
193. A Versenytanács a jogsértés megállapításán túlmenően nem tartotta szükségesnek a Tptv. 77. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján megtiltani a jogsértő magatartás további folytatását, mivel az eljárás alá vont hitelt érdemlően bizonyította, hogy kommunikációs gyakorlatát kisebb részben a jelen versenyfelügyeleti eljárás hatására, nagyobb részben a változó jogszabályi környezet és a termékportfólió miatt módosította.
194. A körülményekre (elsősorban a szabályozási háttérre) való tekintettel nem tartotta a Versenytanács szükségesnek bírság kiszabását a kifogásolt gyógyhatás- és megtévesztő egészséggel kapcsolatos állítások esetében.

195. Indokoltnak tartotta azonban a Versenytanács bírság kiszabását a Tptv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az orvosi ajánlásra hivatkozás, valamint a Lactiv Baby elnevezésű készítmény vitamintartalmának valótlan állítása miatt.

196. A Versenytanács a bírság összegét a Tptv. 78. §-a (3) bekezdésének, illetőleg a GVH Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2007. számú, a bírság mértékének meghatározásával kapcsolatban kialakult versenytanácsi gyakorlatot rögzítő közleményben foglaltaknak megfelelően határozta meg.

197. A bírság összegének megállapításakor a Versenytanács az orvosi ajánlásra hivatkozást, valamint a Lactiv Baby elnevezésű készítmény vitamintartalmának valótlan állítását tartalmazó kereskedelmi kommunikációk előállításának és terjesztésének alábbi költségeiből indult ki:²²

Kommunikációs eszközök	Előállítási költség	Terjesztési költség	Összesen
Televíziós reklámok	[...]	[...]	[...]
Metropol című lapban megjelent hirdetés		[...]	

198. A kereskedelmi kommunikációk költségei kapcsán a Versenytanács figyelembe vette azonban azt is, hogy a fenti reklámok nemcsak jogsértő állításokat tartalmaztak (illetve tartalmaztak olyan állításokat is, amelyek kapcsán nem tartotta szükségesnek a Versenytanács bírság kiszabását), így csak a kommunikációs költség egy csökkentett részét vette alapnak.

199. Súlyosító körülményként vette figyelembe a Versenytanács

- különösen nagy súllyal, hogy a jogsértő kereskedelmi gyakorlat a fogyasztók igen széles körét érte el, többek között a kampány intenzív, illetve három és fél hónapig tartó volta miatt,
- nagy súllyal, hogy a jogsértéssel érintett termék bizalmi termék,
- nagy súllyal, hogy az elmúlt időszakban már több alkalommal megállapításra került, hogy az eljárás alá vont fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot folytatott (Vj/30/2010., Vj/56/2010. és Vj/61/2011.),
- kisebb súllyal, hogy az eljárás alá vont magatartása felróható, nem éri el az adott helyzetben általában elvárható magatartási mércét, nem felel meg a társadalom értékítéletének.

200. A Versenytanács a felróhatóság körében értékelte, hogy a vállalkozás az adott – az emberi egészség védelme miatt fokozott felelősséget kívánó – ágazat szabályai körében alkalmazott jogsértő kommunikációs gyakorlatot.

201. A bizalmi terméként való minősítés kapcsán a Versenytanács megjegyzi, hogy szemben az eljárás alá vont álláspontjával, az étrend-kiegészítők bizalmi terméként való minősítése helytálló. Az árukat a közgazdaságtan többek között információs tartalom szerint csoportosítja (keresleti, tapasztalati, bizalmi javak). Ezen csoportosítás értelmében a bizalmi termék elhatárolásának az alapja az, hogy ezen termékkör egyes jellemzői, pl. hatása vagy minősége még a termék elfogyasztása után sem állapítható meg a fogyasztó számára.

²² A költségekre vonatkozó adatokat a Vj/52-002/2012. számú irat 7. számú melléklete, a Vj/52-007/2012. számú irat 5. számú melléklete, a Vj/52-009/2012. számú irat 7. számú melléklete és a Vj/52-012/2012. számú irat 1. számú melléklete tartalmazza.

202. Kisebbsúlyú enyhítő körülményként vette figyelembe a Versenytanács, hogy a versenyfelügyeleti eljárás indítását követően az eljárás alá vont kisebb részben az eljárás hatására módosította kommunikációját egyes kifogásolt állítások tekintetében.
203. Nem tekinti azonban a Versenytanács enyhítő körülménynek azt, ha egy kampány nem hatásos, valamint azt sem, ha a kereskedelmi gyakorlat egyéb külső tényező miatt módosul.
204. Végezetül a Versenytanács a fentieknek megfelelően kalkulált bírságösszeget megvizsgálta abból a szempontból, hogy az – figyelemmel az ügy összes körülményeire – kellő mértékű elrettentő erőt képvisel-e, valamint tekintettel volt arra is, hogy a bírságközlemény értelmében az érintett termék vizsgált időszakon belüli forgalmából származó árbevételének 5%-át meghaladó bírság nem szokásos.
205. Versenytanács megjegyzi, hogy a vállalkozás részletfizetési lehetőséget kért, azonban azt nem indokolta, nem csatolta a pénzügyi nehézséget alátámasztó iratokat, dokumentációkat, valamint önmagában a nettó árbevétel nagyságrendje sem indokolja ezen kedvezményt a rendelkező részben meghatározott bírság összegére tekintettel, így a Versenytanács nem látott lehetőséget részletfizetés meghatározására.

IX.

Egyéb kérdések

206. A bírságot a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő.
207. A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. §-ának (2) bekezdése szerint a keresetlevél benyújtásának a végrehajtásra nincs halasztó hatálya, a felperes azonban a keresetlevélben a végrehajtás felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a Versenytanács nem foganatosíthatja.
208. A bíráságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő
- az eljárás alá vont neve,
 - a versenyfelügyeleti eljárás száma,
 - a befizetés jogcíme (bírság).
209. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 140. §-ának (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a végrehajtást. A Ket. 140. §-ának (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
210. A Ket. 132. §-ának (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.

211. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a határozat végrehajtását. A Versenytanács tájékoztatja a kötelezettet, hogy a Tpv. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH által kiszabott, teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság (valamint a meg nem fizetett bírság után felszámítandó és meg nem fizetett késedelmi pótlék) behajtása iránt az állami adóhatóság intézkedik.
212. Az eljárást befejező döntést a Tpv. – Fttv. 27. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó – 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a hiánypótlásra, illetve a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban összesen 96 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel az ügyintézési határidő 2013. május 27-én telt le.
213. A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpv. 83. §-ának (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2013. május 30.

dr. Berki Ádám s.k.
versenytanács tag

dr. Szoboszlai Izabella s.k.
előadó versenytanács tag

dr. Miskolczi Bodnár Péter s.k.
versenytanács tag

Melléklet

1. számú melléklet: Kommunikációs eszközök

1.1. Televíziós reklámok

Reklámfilm	Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Összetételre vonatkozó állítás	Orvos ajánlása ²³	Orvosi ajánlás kapcsán releváns egészséggel kapcsolatos (illetve gyógyhatás) állítások
Lactiv granulátum 30s ²⁴	„Gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák”	„erősödhet a természetes védekezőképesség”	„Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom.”	„Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom.”	Hallható: <i>Gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák és erősödhet a természetes védekezőképesség.</i> Olvasható: Antibiotikum √ Fertőzés √ Hasi panaszok √ Stressz √ Rendszertelen étkezés √
Lactiv granulátum 15s ²⁵			„Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom.”	„Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom.”	Olvasható: Antibiotikum √ Fertőzés √ Hasi panaszok √ Stressz √ Rendszertelen étkezés √
Lactiv szuszpenzió 30s ²⁶	„Gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák”	„erősödhet a természetes védekező-képesség” „A Lactiv szuszpenzió segít fenntartani az egészséges bélflórát.” „Együtt szedjük	„Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom.”	„Orvosként az ötféle probiotikumot és hat vitamint tartalmazó Lactivot ajánlom.”	Hallható: <i>Gyorsan elmúlhatnak a hasi problémák és erősödhet a természetes védekezőképesség. A Lactiv szuszpenzió segít fenntartani az egészséges bélflórát. Együtt szedjük kúraszerűen a jó közérzetért. A twist kupak rejti a jótékony</i>

²³ Az orvosként történő ajánlás csak a televíziós reklámban hangzott el.

²⁴ Vj/052-007/2012. számú irat 2. számú mellékletének CD melléklete

²⁵ Vj/052-007/2012. számú irat 2. számú mellékletének CD melléklete

²⁶ Vj/052-007/2012. számú irat 2. számú mellékletének CD melléklete

		kúraszerűen a jó közérzetért.”			<i>probiotikumokat, a vitaminok pedig energiát adnak a mindennapokhoz.</i> Olvasható: <i>Antibiotikum √</i> <i>Fertőzés √</i> <i>Hasi panaszok √</i> <i>Stressz √</i> <i>Rendszertelen étkezés √</i>
--	--	--------------------------------	--	--	--

1.2. A www.lactiv.hu honlap²⁷

Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Összetételre vonatkozó állítás	A Lactiv Baby kapcsán tett kiegészítés (kivételem) megjelenítése
<p>„A Lactiv hozzájárul a bélflóra egyensúlyának megteremtéséhez és a közérzet javításához.”</p> <p>„A Lactiv egy komplex családi probiotikum, mely fertőzés, stressz, antibiotikumos kezelés esetén segíthet a bélflóra és így a jó közérzet helyreállításában.”</p> <p>„A bélflóra helyreállítására ideális választás a Lactiv”</p> <p>„A bélrendszer fertőzés hatására megbomlott egyensúlya a jótékony probiotikum törzsek pótlásával állítható helyre. Erre kiválóan alkalmas a Lactiv, a komplex családi probiotikum”</p> <p>„A Lactiv hozzájárul a bélflóra normál egyensúlyának helyreállításához”</p> <p>„A Lactivban ötféle probiotikus baktériumtörzs és B vitaminok vannak jelen (kivéve Lactiv Baby), így nemcsak a bélflóra egyensúlya állhat helyre, hanem a károsodott funkció miatt alulképződő B-vitaminok egy része is pótolható.”</p> <p>„A bélben lévő jótékony baktériumok száma az antibiotikum-szedés</p>	<p>„A Lactiv hozzájárul a bélflóra egyensúlyának megteremtéséhez és a közérzet javításához.”</p> <p>„A Lactiv hozzájárul az Ön jó közérzetének kialakításához és megtartásához.”</p>	<p>„A Lactivban ötféle probiotikus baktériumtörzs és B vitaminok vannak jelen (kivéve Lactiv Baby), így nemcsak a bélflóra egyensúlya állhat helyre, hanem a károsodott funkció miatt alulképződő B-vitaminok egy része is pótolható.”</p>	<p>+</p>

²⁷ Vj/052-007/2012. számú irat 2. számú mellékletének 3. számú melléklete

Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Összetételre vonatkozó állítás	A Lactiv Baby kapcsán tett kiegészítés (kivétel) megjelenítése
hatására jelentősen lecsökken, de ha pótolja őket, nem kell számolnia a következményekkel. Erre ideális megoldást jelenthet a Lactiv, a komplex családi probiotikum”			

1.3. A nyomtatott sajtóban közzétett kereskedelmi kommunikáció

	Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Összetételre vonatkozó állítás	A Lactiv Baby kapcsán tett kiegészítés (kivétel) megjelenítése
Nők Lapja 2012. 15. hét (április)²⁸				
Lactiv Acute szuszpenzió	„egyensúlyba hozza a bélflórát, így a jó közérzet megtartásához nyújt megoldást”	„egyensúlyba hozza a bélflórát, így a jó közérzet megtartásához nyújt megoldást”		nem releváns
Valamennyi termék		„A Lactiv probiotikumok ezért vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentsék a bélflórakárosodást kísérő vitaminhiányt is.”	„A Lactiv probiotikumok ezért vitaminokat is tartalmaznak, hogy azonnal csökkentsék a bélflórakárosodást kísérő vitaminhiányt is.”	+
Lactiv granulátum	„antibiotikum kezelés, fertőzés során hatékonyan segít a bélflóra egyensúlyának [...] helyreállításában”	„antibiotikum kezelés, fertőzés során hatékonyan segít a bélflóra egyensúlyának megőrzésében”		nem releváns
Lactiv kapszula	„ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés			nem releváns

²⁸ Vj/052-009/2012. számú irat 1. számú mellékletének 1. oldala, Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 14. oldala

	Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Összetételre vonatkozó állítás	A Lactiv Baby kapcsán tett kiegészítés (kivételem) megjelenítése
	okozta fáradékonyságot.”			
Lactiv Acute szuszpenzió		„Különösen érdemes odafigyelni az egészség és a természetes védekezőképesség megtartására [...] Ebben segíthet a Lactive Acute szuszpenzió ampulla.”		nem releváns
Maxima 2012. 16.-19. hét (április-május)²⁹				
Valamennyi termék		„A Lactiv probiotikumok ezért vitaminokat is tartalmaznak, hogy csökkentsék a bélflórakárosodást kísérő vitaminhiányt is.”	„A Lactiv probiotikumok ezért vitaminokat is tartalmaznak, hogy csökkentsék a bélflórakárosodást kísérő vitaminhiányt is.”	+
Lactiv granulátum	„antibiotikum kezelés, fertőzés során hatékonyan segíti a bélflóra egyensúlyának [...] helyreállítását”	„antibiotikum kezelés, fertőzés során hatékonyan segíti a bélflóra egyensúlyának megőrzését”		nem releváns
Lactiv kapszula	„ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés okozta fáradékonyságot.”			nem releváns
Lactiv Acute szuszpenzió	„A Lactiv Acute szuszpenzió kúraszerűen alkalmazva helyreállítja a bélflóra egyensúlyát, így segít a jó közérzet megtartásában.”	„A Lactiv Acute szuszpenzió kúraszerűen alkalmazva helyreállítja a bélflóra egyensúlyát, így segít a jó közérzet megtartásában.”		nem releváns

²⁹ Vj/052-009/2012. számú irat 1. számú mellékletének 3. oldala, Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 9. oldala

	Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Összetételre vonatkozó állítás	A Lactiv Baby kapcsán tett kiegészítés (kivételek) megjelenítése
Marie Claire 2012. 16.-19. hét (április-május)^{30 31}				
Valamennyi termék		„A Lactiv probiotikumok ezért vitaminokat is tartalmaznak, hogy csökkentsék a bélflórákárosodást kísérő vitaminhiányt is.”	„A Lactiv probiotikumok ezért vitaminokat is tartalmaznak, hogy csökkentsék a bélflórákárosodást kísérő vitaminhiányt is.”	+
Lactiv granulátum	„antibiotikum kezelés, fertőzés során hatékonyan segít a bélflóra egyensúlyának [...] helyreállításában”	„antibiotikum kezelés, fertőzés során hatékonyan segít a bélflóra egyensúlyának megőrzésében”		nem releváns
Lactiv kapszula	„ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés okozta fáradékonyságot.”			nem releváns
Lactiv Acute szuszpenzió		„Kúraszerűen alkalmazva a bélflóraegyensúly, így a jó közérzet megtartására a Lactiv Acute nyújt megoldást.”		nem releváns
Lactiv Acute szuszpenzió		„Kúraszerűen alkalmazva a bélflóraegyensúly, így a jó közérzet megtartására nyújt megoldást.”		nem releváns

³⁰ Vj/052-009/2012. számú irat 1. számú mellékletének 4. oldala, Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 8. oldala

³¹ Vj/052-009/2012. számú irat 1. számú mellékletének 5. oldala, Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 7. oldala

Metropol – Országos 2012. 16. hét (április)³²				
Valamennyi termék			„probiotikum 5 + 6 vitamin – Lactiv termékcsalád” „Probiotikumokat és vitaminokat tartalmazó étrend-kiegészítő készítmények.”	Hiányzik!
Story 2012. 16. hét (április)³³, Best 2012. 17. hét (április)³⁴				
valamennyi termék	„A bélflóra helyreállítása révén segíthet megszüntetni a hasi panaszokat és erősítheti a természetes védekezőképességet.”	„A bélflóra helyreállítása révén segíthet megszüntetni a hasi panaszokat és erősítheti a természetes védekezőképességet.”	„probiotikum 5 + 6 vitamin – Lactiv termékcsalád”	+
Lactiv Acute szuszpenzió		„Kúraszerűen a jó közérzetért.”		nem releváns
Kismama 2012. 15.-22. hét (április – május)³⁵				
Lactiv Baby	„Vannak [...] olyan helyzetek – például fertőzés, antibiotikum kezelés – amikor a bélflóra egyensúlyának helyreállításához segítségre van szükség.”	„nagyon fontos, hogy speciális probiotikummal segítsük a bélflóra egyensúlyának megőrzését.”		nem releváns
Elle 2012. 16.-19. hét (április-május)³⁶				
Lactiv granulátum	„a Lactivok közül ez a leghatásosabb módszer a bélflóra helyreállítására egy-egy ilyen [antibiotikum] kezelés után.”			nem releváns

³² Vj/052-009/2012. számú irat 1. számú mellékletének 6. oldala, Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 5. oldala

³³ Vj/052-009/2012. számú irat 1. számú mellékletének 7. oldala, VJ/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 4. oldala

³⁴ Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 6. oldala

³⁵ Vj/052-9/2012. számú irat 1. számú mellékletének 8. oldala, Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 3. oldala

³⁶ Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 1. oldala

Lactiv kapszula	„segít a stressz által kiváltott hasi panaszok és a rossz emésztés okozta fáradékonyság leküzdésében.”			nem releváns
Lactiv Acute szuszpenzió		„kúraszerűen alkalmazva segít, hogy mindig jól érezze magát.” [napi egy ampulla – probiotikumok és B-vitaminok] így biztosítva a szervezet számára szükséges energiát.”		nem releváns
Elle 2012. 16.-19. hét (április-május)³⁷				
Lactiv Acute szuszpenzió		„Kúraszerűen alkalmazva a bélflóra egyensúly és a jó közérzet megtartásában segít.”		nem releváns
Meglepetés 2012. 18. hét (május)^{38 39}				
Lactiv kapszula	„szedése ellensúlyozhatja a stressz miatti hasi panaszokat és a rossz emésztés okozta fáradékonyságot.”			nem releváns
Lactiv Acute szuszpenzió		„A természetes védekező képesség megtartására évszakváltáskor, iskola-kezdés előtt, utazás előtt, megfázásos időszak előtt is fontos, hogy jól érezhessük magunkat! Kúraszerűen alkalmazva a Lactiv Acute nyújt megoldást.”		nem releváns
Lactiv Acute szuszpenzió		„kúraszerűen alkalmazva a bélflóra egyensúly, így a jó közérzet megtartására nyújt megoldást...”		nem releváns
Nők Lapja Egészség 2012. 18.-22. hét (május)⁴⁰				
Lactiv Acute szuszpenzió		„kúraszerűen alkalmazva a bélflóra egyensúly, így a jó közérzet megtartására nyújt megoldást...”		nem releváns

³⁷ Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 2. oldala

³⁸ Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 10. oldala

³⁹ Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 11. oldala

⁴⁰ Vj/052-002/2012. számú irat 3. számú mellékletének 13. oldala

1.4. Vásárláshelyi reklámanyagok

	Betegség megelőzésére, gyógyítására, kezelésére vonatkozó állítás	Egészségre vonatkozó állítás	Összetételre vonatkozó állítás	A Lactiv Baby kapcsán tett kiegészítés (kivétel) megjelenítése
Lactiv laikus leaflet⁴¹				
valamennyi termék	„[A LACTIV négy termékkel célzottan segít az egészséges bélflóra] helyreállításában”	„A LACTIV négy termékkel célzottan segít az egészséges bélflóra fenntartásában”	Probiotikum 5 + 6 vitamin – Lactiv termékcsalád „5-féle probiotikumot és 6 vitamint tartalmaz a hatékonyságért.”	+
Lactiv granulátum	Hasmenést okozó bélfertőzések felborítják a bélflóra egyensúlyát, ezért hasmenés során fontos, hogy odafigyeljünk a bélflóra-egyensúly helyreállítására is. Ilyen esetekben [...] a granulátum nyújt célzott segítséget”			nem releváns
Lactiv kapszula	„A Lactiv kapszula szedése így ellensúlyozhatja a rendszertelen étkezés és a stressz miatti hasi panaszokat, és rossz emésztés okozta fáradékonyságot.”	„a Lactiv kapszula szedése hozzájárulhat az egészséges emésztéshez”		nem releváns
Lactiv Acute szuszpenzió		„kúraszerűen a jó közérzetért” „kúraszerűen a bélflóra egyensúly, így a jó közérzet megtartására a Lactiv Acute nyújt megoldást”		nem releváns

⁴¹ Vj/052-007/2012. számú irat 2. számú melléklete 3. számú mellékletének 3. lapja

Lactiv patikai plakát⁴²				
Valamennyi termék	„A bélflóra helyreállítása révén segíthet megszüntetni a hasi panaszokat, erősítheti a természetes védekezőképességet, és javíthatja a közérzetet.”		Probiotikum 5 + 6 vitamin – Lactiv termékcsalád „5-féle probiotikumot és 6 vitamint tartalmaz a hatékonyságért.”	+
Lactiv Baby laikus leaflet⁴³				
Lactiv Baby	„Vannak [...] olyan helyzetek – például fertőzés, antibiotikum kezelés – amikor a bélflóra egyensúlyának helyreállításához segítségre van szükség.”	„nagyon fontos, hogy speciális probiotikummal segítsük a bélflóra egyensúlyának megőrzését.”		nem releváns
Lactiv granulatum Co-pack patikai plakátja⁴⁴				
Valamennyi termék			Probiotikum 5 + 6 vitamin – Lactiv termékcsalád	+

⁴² Vj/052-007/2012. számú irat 2. számú melléklete 3. számú mellékletének 4. lapja

⁴³ Vj/052-007/2012. számú irat 2. számú melléklete 3. számú mellékletének 6. lapja

⁴⁴ Vj/052-002/2012. számú irat 4. sz. melléklete